

david. Unixerunt autem eum domino in principem. et sadoch in pontificem. Seditque salomon super solium domini in regem per david patrem suo et cunctis placuit. et paruit illi omnis israel. Sed et universi principes et potentes et cuncti filii regis david dederunt manus. et subiecti fuerunt salomoni regi. Magnificavit ergo dominus salomonem super omnem israel. et dedit illi gloriam regni qualem nullum habuit an enim rex israel. Igitur david filius isai regnauit super universum israel et dies quibus regnauit super israel fuerunt quadraginta anni. In hebron regnauit septem annis et in hierusalem triginta tribus. et mortuus est in senectute bona plenus diez et divitiis et gloria. et regnauit salomon filius eius pro eo. Gestae autem david priora et novissima scripta sunt in libro samuel videlicet et in libro nathan prophete. atque in volumine gad videlicet universis regni eius fortitudinis et temporum que transferunt sub eo. siue in israel siue in cunctis regnis terrarum.

Explicit dabreiamin liber primus. Incepit Dabreiamin siue Paralipomenon liber secundus. Capitulum. I

Onfortatus est

ergo salomon filius davidi in regno suo et dominus erat cum eo. et magnificauit eum in excelsum. Precepitque salomon universo israeli tribus et centurionibus et ducibus et iudicibus omnibus et principibus familiae. et abiit cum universa multitudine in excelsum gabaon. ubi erat tabernaculum federis domini quod fecit moyses famulus dei in solitudine. ac cum autem dei adduxerat david de cariathiarim in locum quem prepauerat ei. et ubi ficerat illi tabernaculum hoc est in hierusalim. Altare quoque eneum quod fabricatus fuerat in beseleel filius viri filii viri. ibi erat coram tabernaculo domini quod et requiescebat salomon et omnis ecclesia. Ascenditque salomon ad altare eneum coram tabernaculo federis domini. et obtulit in eo mi-

le hostias. Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei deus dicens. Nolula quod vis ut dem tibi. Dixitque salomon deo. Tu fecisti cu[m] david patre meo misericordiam magnam et constitueris me regem pro eo. Nunc ergo domine deus impleas sermo tuus quem pollicitus es david patre meo. Tu enim me fecisti regem super populum tuum multum quantum innuerabilis est quod puluis terre. damihi sapientiam et intelligentiam. ut ingrediar et egrediar coram populo tuo. Quis enim potest hunc populum tuum digne qui tam grandis est iudicare. Dixit autem deus ad salomonem. Quia hoc magis placuit in corde tuo et non postulasti divitias et substantias et glorias. neque animas eorum quem te oderant. sed nec dies vite plurimos petisti autem sapientiam et scientiam. ut iudicare possis populum meum super quem constitui te regem. Sapientia et scientia data sunt tibi. Divitias autem et substantias et gloriam dabo tibi. ita ut nullus in rebus tuis nec ante te nec post te fuerit similis tui. Cenit ergo salomon ab excelsis gabaon in hierusalem coram tabernaculo federae. et regnauit super israel. Congregauitque sibi currus et equites. et facti sunt ei mille quadringenti currus. et duodecim milia equorum. et fecit eos esse in urbibus quadrigarum et cum rege in hierusalem. Prebuitque rex argentum et aurum in hierusalem quasi lapides. et cedros quasi sicomoros que nascuntur in campis tribus multitudine magna. Adducebantur autem ei equi de egypto de choa a negotiatoribus regis. qui ibant et tenebant per civitatem quodrigam equorum sexcentis argenteis. et equum centum quinquaginta. Similiter de universis regnis ceterorum a regibus serie. emptio celebrabatur.

II
Erectum autem salomon edificare domum nomini domini et palatium sibi. Et numeravit septuaginta milia virorum portantium humeris. et octoginta milia qui cederent lapides in montibus. prepositosque eorum tria milia sexcentos. Visitque ad hiram regem tiri dicentes. Sicut egisti cum davide patre

Paralipomenon II

meo et misisti ei ligna cedrina ut edificaret sibi domum in qua et habitavit. sic fac mecum ut edificet domum nois domini dei mei ut psecre eam ad adoleundum incensum coram illo et fumiganda aromata et ad propositio ne panum sempiternam et ad holocausto mata mane et vespe. sabbatique et neomenis et solenitatibus domini dei nostri in sempiternum quod mandata sunt israeli. Domus enim quam edificare cupio magna est. Agnus est enim deus noster super omnes deos. Quis ergo poterit preualere ut edificet ei dignam domum. Si celum et celi celorum capere cum nequeunt. quantum ego sum ut possim edificare ei domum. Sed ad hoc tantum ut adoleat incensum coram illo. Dixit ergo mihi virum eruditum quod nouerit opari in auro et argento ere et ferro purpura coccino et hiacintho. et quod sciat sculptere celaturas cum his artificibus quos mecum habeo in iudea et in hierusalem quos parauit dominus pater meus. Sed et ligna cedria mitte mihi et artheutina et pinea de libano. Scio enim quod servi tui nouerint cedere ligna de libano. Et erunt servi mei cum servis tuis ut parenti mihi ligna plurima. Domus enim quam cupio edificare. magis enim nimis et inedita. Preterea opari quod cesuram sunt ligna seruas tuis dabo in cibaria: tritici choros viginti milia. et hordei choros totidem. olei quoque sata viginti milia. Dixit autem hirah rex tibi per litteras. quas miserat salomon. Quia dilexit dominus populum suum. idcirco te regnare fecit super eum. Et addidit dices. Benedictus dominus deus israel quod fecit celum et terram. quod dedit dauid regi filium sapientem et eruditum et sensatum atque prudentem. ut edificaret domum domino. et palatium sibi. Si ergo tibi virum prudentem et scientissimum. hirah premet meum filium mulieris de filiis dan. cuius pater fuit tirus qui nouerit opari in auro et argento. ere et ferro et marmore et lignis. in purpura quoque et hiacintho et bissino et coccino et qui sciat celare oem sculpturam. et adiuuenire prudenter quodcumque in ope necessarium est. cum artificibus tuis et cum artificibus domini mei dauid preciosi tui. Triticu-

go et hordeum et oleum et vinum que pollici tuses domine mihi mitte servis tuis. Nos autem edemus ligna de libano quod necessaria habueris et applicabimus ea ratione per mare in ioppe. tuum autem erit transversus ea in hierusalem. Numerant igitur salomon oes viros preselitos qui erant in terra israel post enumerationem quam dinumeravit dauid pater eius et inueniti sunt centum quinquaginta milia et sexcenti. Fecitque ex eis septuaginta milia quod humeris onera portaret et octoginta milia quod lapides de montibus cederent. tria autem milia et sexcentos propertos operem populi.

Cepit salomon edificare domum in hierusalem in monte moria quod demonstratus

fuerat dauid pater eius. in loco quem pauebat dauid in area hornae iebusei. Cepit autem edificare mense secundo anno quarti regni sui. Et haec sunt fundamenta quod fecit salomon ut edificaret domum dei. longitudinis cubitos in mensura prima sexaginta. latitudinis cubitos viginti. porticus vero ante frontem quod tendebat in longum iuxta mensuram latitudinis domus. cubitorum viginti. Porro altitudo centumviginti cubitorum erat. Et teaura uit eam intrinsecus auro mundissimo. Domus quoque maiorem textit tabulis lignis abiegnis. et laminas auri obrisi affixit per totum. Sculptusque in ea palmas et quae cathenulas seinvicem complectentes. Construit quoque pavimentum tectum percosissimo marmore. docore multo. Porro auro erat probatissimum. de cuius laminis textit domum et trabes eius et posies et pietes et ostia et celavit cherubin in parietibus. Fecit quoque domum sancti setoris. longitudinem iuxta latitudinem domus cubitorum viginti et latitudinem similiiter viginti cubitorum. Et laminis aureis textit eam quasi talentis sexcentis sed et clavos fecit aureos ita ut singuli clavi siclus quinquagenos appenderent. Enacula quoque textit auro. Fecit etiam in domo sancti setoris cherubin duos operas statuario. et textit eos auro. Alio cherubin viginti cubitus extendebat. ita

ut una ala haberet cubitos quinqꝫ et tage
ret pietē domus. et altera quicqꝫ cubitos
hñs alam tāgeret alterius cherub. Si
militer cherub alterius ala quinqꝫ habe
bat cubitos. et tangebat parietem. et ala
eius altera quinqꝫ cubitorū ala cherub
alterius contingebat. Igitur ale vtriusqꝫ
cherub expanso erat. et extendebatur p
cubitos viginti. Ipse autē stabat erectis
pedibꝫ. et facies eoz erat versō ad exteris
orē domū. Fecit qz velū ex hiacītho pur
pura coocco et bisso. et itexuit ei cherubin.
Ante fores etiā templi duas colūnas q
triginta et quinqꝫ cubitos habebant alti
tudinis. Porro capita carum quicqꝫ cu
bitoz. necnō et quasi catenulas in ora
culo. et supposuit eas capitibus colūna
rum. Malogramata etiam centum. que
catenulis interposuit. Ipsas quoqꝫ co
lūnas posuit in vestibulo templi. una a
terris et alteraz a sinistris. Eam que a
terris erat vocavit iachin. et que ad le
uam vocavit bōos.

III Ecit quoqꝫ altare enēviginti cubitoz lōgitudinis. et viginti cubitoz latitudinis. et decē cu bitoz altitudinis. Mare etiā enē fusi le decē cubitis a labio vſ qz ad labiū. ro tundū per circumitū. Quinqꝫ cubitos habebat altitudinis et funiculus trigin ta cubitorū. ambigebat girum eius. Si militudo quoqꝫ bōum erat subter illud

Et decem cubitis qdam extrinsecus ce
lature. quasi duobō versibꝫ labiū maris
circūbant. Boues autē erat fusiles. et
ipm mare super duodecim bōes impo
situs erat. quorū tres respiciebant ad
aquinonem et alijs tres ad occidentem.
Porro alijs tres meridiē. et tres qui reli
qui erant orientē. habentes mare super
positum. Posteriora autē bōum erat in
trinsecus sub mari. Porro vasitas ei
habebat mensurā palmi. et labiū illius
erat quasi labiū calicis vel repandi illius
capiebatqꝫ tria milia metretas. Fecit q
z conchaz decē et posuit quicqꝫ a dextris
et qui z a sinistris. ut lauaret in eis oia
q in holocaulū oblatuerat. Porro in

mari sacerdotes lauabantur. Fecit autē et
candelabra aurea decē fm specie quam
iusserrat fieri. et posuit ea in templo. quinqꝫ a
dextris et quicqꝫ a sinistris. Necnō et mē
las decē. et posuit eas in templo. quinqꝫ a
dextris et quicqꝫ a sinistris. phialas qz au
reas centū. Fecit etiā atrium sacerdotū et
basilicā gradē et ostia in basilica q terit
ere. Porro mare posuit in latere dextro
atra orientē ad meridiē. Fecit autē hirā
lebetas et creagras et phialas et cōplevit
om̄e opus regis in domo dei. hoc est co
lūnas duas et epistilia et capita. et quasi
qdam retiacula q capita tegeret sup epi
stilia. Malogramata qz qdringenta et re
tiacula duo ita ut bini ordines malog
natoz singulis retiaculis iungeretur q
ptegeret epistilia et capita colūnarū. Ha
ses etiam fecit et conchas. qz supposuit
basibꝫ. mare vnuz. bōes qz duodecim
sub mari. et lebetes et creagras et phialas
Oia vasa fecit salomonī hirā p̄ eius i
domo dñi ex ere mūdissimo. In regio
ne iordanis fudit ea rex in argillosa ter
ra inter sochot et saredatha. Erat autē
multitudo vasoz innumerabilis ita ut
ignoraret pondus eris. Fecit qz salomo
oia vasa dom⁹ dei. et altare autē et men
sas. et sup eas paties ppositionis. Can
delebra qz cū lucernis suis ut lucerent
an̄ oraculū iuxta ritū ex auro purissimo
et florentia qdam et lucernas et forcipes
aureos. Oia de auro mūdissimo facta
sunt. Thiniamateria quoqꝫ et thuribu
la et phialas et mortariola. ex auro puris
simo. Et ostia celauit templi interioris. i.
in sc̄tā sc̄tōz. et ostia templi forinsecus aus
rea. Sicqꝫ cōpletū ē om̄e opus qd̄ fe
cit salomon in domo domini.

V
Actulit igitur salomon oia qz
i verat dō p̄ suus argentū et au
rū et vniuersa vasa posuit in the
sauris domus dñi. Post que congrega
uit maiores natu isrl. et cūcōs prīcipes
tribū. et capita familiāz de filijs isrl in
hierusalem. ut adducerent arcā feders
dñi de ciuitate danid q est in sion. Tres
merūt itaqꝫ ad regez om̄es viri israel in

Paralipomenon II

die solenni mēsis septimi. **L**ūq venis-
sent cūcti senioꝝ israel. portauerūt leui-
te arcā. et intulerūt eā. et oēm paraturā
tabernaculi. Porro vasa sanctuarī que-
erāt in tabernaculo portauerūt sacerdo-
tes cū leuitis. Rex aut̄ salomon et vni-
uersus ceteris isrl. et om̄es q̄ fuerūt con-
gregati ante arcā. immolabāt arietes et
boves absq; vlo nūero. Tanta em̄ erat
multitudo victimarū. Et intulerūt sa-
cerdotes arcā federis dñi in locū suum
id ē ad oraculū tēpli in sc̄tā sc̄tōy subter
alas cherubin. ita vt cherubin expande-
rēt alas suas sup locū i quo posita erat
arca. et ipam arcā tegerēt cū pectib; suis.
Electū autē quib; portabatur arca. qz
paululū longiores erāt. capita parebat
ante oraculū. Si vno quis paululū fu-
isset extrinsecus eos videre nō poterat.
Fuit itaq; area ibi vscq; in pñtē dī. Ni-
hilq; erat aliud in arca nisi due tabule.
quas posuerat moises in oreb. qñ legez
redit dñs filij isrl egrediētib; ex egypto.
Egressis aut̄ sacerdotib; de sanctuario.
omnes enī sacerdotes qui ibi potuerāt
inueniri sacrificati sunt. nec adhuc in
illo tpe vices et ministerioꝝ ordo inter
eos diuisus erat. tam leuite q̄ cātores.
id ē et q̄ sub asaph erāt. et q̄ sub hemā et q̄
sub idithun. filij et fratres eorū vestiti
bissinis cimbalis et psalterijs et citharis
cōcrepabāt stantes ad orientale plagaz
altaris cū eis cantores centum viginti
canentes tubis. Itgitur cūctis pariter
et tubis et voce cimbalis et organis et di-
uersi generis musicorū cōcimentib; two-
cem in sublime tollentib; longe sonit?
audiebatur. ita vt cūz dñm laudare ce-
pissent et dicere. Confitemini dño qm̄
bonus quoniaꝝ in eternuz misericordia
eius: impletetur domus dei nube. ne
possent sacerdotes stare et misstrare pro-
pter caliginem. Cōpleuerat enī gloria
domini domum dei.

VI

Tunc salomō ait. Dñs pollici-
tus est vt habitaret in caligine
ego aut̄ edificau domū nomi-
ni eius. vt habitaret ibi impetuū. Et

cōuertit rex faciē suam. et benedixit vni-
uerso multitudini isrl. Nā omnis tur-
ba stabat intenta. et ait. Bñdictus dñs
deus isrl. q̄ qđ locutus ē dauid p̄i meo
ope cōpleuit dicēs. A die qua eduri po-
pulū meū de terra egypti. nō elegi ciui-
tatem de cūctis tribub; isrl ut edifica-
re in ea domū noi meo. nec elegi quen-
q; aliu virū vt eēt dux in p̄plo meo isrl.
sed elegi hierlm vt sit nomē meū in ea
et elegi dauid vt cōstituerem eū sup po-
pulū meū israel. Lūq fuisse voluntā-
tis dauid p̄is mei ut edificaret domū
nomini dñi dei israel. dixit dñs ad eum
Quia hec fuit voluntas tua ut edifica-
res domū nomini meo. bene quidez fe-
cisti huiuscemodi habere voluntatē. sed
nō tu edificabis mihi domū. Cleruntū
filii tuus q̄ egredieſ de lūbis tuis ip̄e
edificabit domū noi meo. Cōpleuit er-
go dñs f̄monē suū quē locutus fuerat
et ego surrexi p̄ dō p̄e meo et sedi super
thronū isrl sicut locutus ē dñs. et edifi-
caui domū noi dñi dei israel et posui i ea
arcā in q̄ ē pactū dñi qđ pepigit cum fi-
liis isrl. Scetis ergo corā altare dñi er-
aduerso vniuerse multitudinis israel.
et extendit manus suas. Siquidē fece-
rat salomō basim. enēa et posuerat eam
in medio basilice h̄fitem qnq; cubitos
longitudinis et qnq; latitudinis. et tres
cubitos altitudinis. Scetisq; sup eā et
deinceps flexis genib; vltra vniuersam
multitudinē isrl. et palmis in celū leua-
tis ait. Dñe deus israel. nō ē similis tui
deus in celo et in terra q̄ custodis pactū
et misericordiā cū seruis tuis qui ambi-
lant corā te in toto corde suo q̄ p̄ficiisti
seruo tuo dauid patri meo quecūq; lo-
cutus fueras ei. et que ore pmiseras o-
pere cōplesti. sicut et p̄ns t̄p̄s p̄bat. Nūc
ergo dñe deus israel impletu tuo pas-
tri meo dauid quecūq; locutus es di-
cens. Nō deficiet ex te vir corā me q̄ se-
deat sup thronuz isrl. ita tū si custodies
rint filij tui vias meas et abulauerint i
lege mea. sicut et tu ambulasti corā mea.
Et tū dñe deus israel firmetur sermo-

vii

tuus quez locutus es seruo tuo daniel.
Ergo ne credibile ē ut habitet deus cū
hoibz sup terrā. Si celū & celi celoz nō
te capiūt. quātomagis domus ista quā
edificaui. Sed ad hoc tñ facta ē. ut res
spicias oīonem serui tui & obsecratōnē
eius dñe deus meus. & audias p̄ces q̄s
fundit famulus tuus coram te. ut apex
rias oculos tuos sup domū istam dieb
ac noctibz sup locū in quo pollicitus es
vt inuocet nomē tuū et exaudires ora
tionē quā seruus tuus orat in eo. & ex
audias p̄ces famuli tui isrl. Quicunq
orauerit in loco isto. eraudi de habitacu
lo tuo. i. de celis. & ppitiare. Si peccau
it q̄spiam in primū suū et iurare ī euz
paratus venerit sebz maledictio p̄strin
erit corā altari in domo ista tu exaudi
es de celo. & facies iudiciū seruoz tuoz.
ita vt reddas unquo viā suā in caput. p
priū vt vlciscaris iusiū retribuēs ei s̄m
iusticiā suā. Si supatus fuerit p̄plo tu
israel ab inimicis. peccabūt em̄i tibi & cō
uer si egerint penitentiā. & obsecrauerit
nomen tuū. & fuerint depecati te in loco
isto. tu exaudies de celo. ppitiare pecca
to p̄plo tui isrl. & reduc eos in terrā quā
dedisti eis & p̄ibz eoz. Si clauso celo
plunia nō flixerit. ppter peccata populi
tui. & depecati te fuerint in loco isto. & cō
fesso noi tuo. & queri si a peccatis suis cū
eos afflixer̄. exaudi de celo dñe. & dimic
te peccata seruus tuis & p̄plo tui isrl & do
ce eos viā bonā. p̄ quā ingrediātur & da
p̄lūiā terre quaz dedisti populo tuo ad
possidendū. Fames si orta fuerit in ter
ra & pestilētia. erugo & aurugo & locusta
& bruchus. & hostis vastatis regionibus
portas obsederint ciuitatis. oīsq̄ plaga
& infirmitas p̄serit. si q̄s de p̄plo tuo is
rael fuerit depecatus. cognoscet plagam
& infirmitatē suā. & expanderit manus
suis i domo hac. tu exaudies de celo de
sublimi. s. habitaculo tuo et ppitiare. et
redde vnicuq̄ s̄m rias suas. quas no
sti cū h̄e in corde suo. Tu em̄i solus no
sti corda filior̄ h̄im ut timeāt te & am
bulent in vijs cuius cūctis dieb. quibz

viuent sup faciē terre quā dedisti p̄ibz
nostris. Externū quodq̄ nō ē de popu
lo tuo israel. si venerit de terra longinq
pter nomē tuū magnum & ppter ma
nū tuā robustam. & brachiū tuū extētū.
& adorauerit in loco isto. tu exaudies de
celo firmissimo habitaculo tuo. & facies
cūcta pro quibz inuocauerit te ille pere
grinus. ut sciant omnes p̄plo terre no
men tuū & timeāt te sicut p̄plus tuus
isrl & cognoscat q̄ nomē tuū inuocatū
est sup domū hanc quā edificaui nomē
tuo. Si egressus fuerit p̄plus tuus ad
bellū & aduersarios suos p̄ viā in q̄ mi
seris eos adorabūt te ī viā in qua civi
tas hec ē quā elegisti. & domū quā edifi
caui nomini tuo. ut exaudies de celo p̄
ces eoz & obsecrationē. & vlciscaris. si
aut̄ peccauerint tibi. neq̄. n. est homo q̄
non peccet. & iratus fueris eis. & tradu
deris hostibz. & captiuos durerint eos i
terrā longinquā. vel certe que iuxta est.
& cōuersi in corde suo. in terra ad quam
captivi ducti fuerāt egerint penitentiā
& depecati fuerint in tra captiuitat̄ sue.
dicētes. peccauim⁹ iniq̄ fecimus. iniu
ste egim⁹. & reuersi fuerint ad te in toto
corde suo. & tota alia sua in terra captiui
tatis sue ad quā ducti sunt adorabunt
te ī viā terre sue quā dedisti p̄ibz eoz
& orbis quā elegisti & domus quā edifi
caui nomi tuo. ut exaudies de celo hoc est
de firmo habitaculo tuo p̄ces eoz. & fa
cias iudiciuz. & dimittas p̄plo tuo q̄q̄vis
peccatori. Tu es em̄i deus meus. Aperi
antur q̄so oculi tui & aures tue intente
fint ad oīonem q̄ sit in loco isto. Nunc
igīt p̄surge dñe deus in requie tuā. tu &
arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui
dñe deus induans salutē. & sancti tui le
tent in lvnis. Dñe deus me⁹ ne auer
teris faciez xp̄i tui. Olemēto misericor,
diarum dñi id serui tui.

VII

Enq̄ cōplesset salomō fundēs
p̄ces. ignis descendit de celo. & de
uorauit holocausta & victimas
& maiestas dñi ī pleuit domū. nec pote
rāt sacerdotes ingredi templuz dñi. eo

Paralipomenon II

Quid impletet maiestas domini tessiplum domini.
 Sed et oes filij israel videbat descendentes ignem et gloriam domini super dominum. et corruentes per nos in terra super pavimentum stratii lapide adorauerunt et laudauerunt dominum. quoniam bonus. quoniam in seculum miseri cordia eius. Rex autem et ois plus immo labat victimas coram domino. Vactauit igitur rex salomon hostias locum vigintiduo milia. arietum centumviginti milia. et dedit canit dominum dei rex et vniuersus plus. Sacerdotes autem stabant in officiis suis et levante in organis carminum domini. quod fecit dominus rex ad laudandum dominum. quoniam locum quoniam in eternum misericordia eius hymnos dominum canentes per manus suas. Porro sacerdotes canebant tubis ante eos. cunctusque israel stabat. Edificauit quez salomon medium atrium ante templum domini. Obtulerat. non ibi holocausta et adipes pacificorum. quod altare enim quod fecerat non poterat sustinere holocausta et sacrificia et adipes pacificorum. Fecit ergo salomon solennitatem in tempore illo septem diebus regis israel cum eo. ecclesia magis valde. ab invictu emath usque ad torrentem egypti. seit die octauo collecta eo quod dedicasset altare septem diebus. et solennitatem celebraisset diebus septem. Igitur in die vice si moterio mensis septimi. dimisit populos ad tabernacula sua. letates atque gaudientes super loco quod fecerat dominus dominus et salomon et israel populo suo. Edificauitque salomon dominum domini. et dominum regis et oiam que disposuerat in corde suo ut sacerdet i domino domini et i domo sua. et pspatus est. Apparuit autem ei dominus nocte. et ait. Audiri orationem tuam. et elegi locum istum mihi in domum sacrificij. Si clausero celum et pluvia non fluerit et madauero et precepero locuste ut deuoret frumenta et misero pestilentia in populu meum. conuersus autem plus meus super quod inuocatum est nomine meu. de peccatis meus fuerit. et erit fieri faciem meam. et egerit penitentiam a vobis suis pessimis. et ego exaudiatur de celo. et propitiatus ero peccatis eorum. et salvabo frumentorum eorum. Oculi quez mei erunt apti. et aures mee erecte. ad otonem eius quod in loco isto orauerit. Elegi. non et scificauimus locum

cum istum sit nomine meu ibi in sempiternum et permaneat oculi mei et cor meum cunctis diebus. Tu quez si abulaueris cor meum sicut abulauit dominus per tuus et feceris iuxta oiam quod precepisti tibi. et iusticias meas iudicabis et aueris. suscitabo thronum regni tui sicut pollicitus sum dominus per te dicens. Non auferes te stirpe tua vir. qui non sit princeps in israel. Si autem auerteris fueritis et dereliqueritis iusticias meas et precepta mea quod posui vobis. et abeuites seruientis deos alienis. et adoraueritis eos. euella vestra mea quam dedi vobis et dominum hanc quae edificauit nobis meo prescita a facie mea. et tradidit eam in palvula et in exemplum cunctis populis. et dominus ista erit in pueribum vniuersis transiuntibus et dicetur stupetes. Quare fecit dominus sic terre huic et domini huic. Undequez. Quia dereliquerunt dominum dum patrum suorum quod eduxit eos de terra egypcia. et apprehenderunt deos alienos et adorauerunt eos et coluerunt. idcirco reuerteruntur super eos vniuersa hec mala.

VIII

xpletis autem viginti annis postquam edificauit salomon dominum domini et dominum suum. ciuitatesque tederat hieram salomonis edificauit et habitare ibi fecit filios israel. Abiit quez in emath suba. obtinuit eam et edificauit palmiram in deserto. et alias ciuitates munificissimas edificauit in emath. Extruxitque bethoron superiore et bethorod inferiore. ciuitates muratas. hunc portas et vectes et seras balasticas et oes vrbes firmissimas quod fuerunt salomonis cunctasque vrbes quadrangularis et vrbes equitum. Omnia quecumque voluit fecit rex salomon atque disposuit. edificauit in hierusalem et in libano. et in vniuersa terra praetatis sue. Omne populum qui derelictus fuerat de ethiis et a moreis et phereis et eueis et iebuseis. qui non erant de stirpe israel. de filiis eorum et de posteris quos non interfecerat filii israel. subiugauit salomon in tributariorum usque in diem hanc. Porro de filiis israel non posuit ut seruiret opibus regis. Ipsi. non erant viri bellatores et duces priuati. et principes quadrigarum et equitum

eiis. Omnes autem principes exercitus regis salomonis fuerunt duceti quoniam erat q̄ erudiebat p̄ plm. Filiā vero pharaonis trastulit de ciuitate dauid in domum quam edificauerat ei. Dicit enim rex Nō habitabit uxor mea in domo dauid regis iste eorum sanctificata sit. q̄ ingressa ē in eā arca dñi. Tūc obtulit salomo holocausta domino super altare domini quod extruxerat ante porticū. ut per singulos dies offerret in eo iuxta p̄ceptum moysi in sabbatis et in kalendis et in festis diebus ter p̄ annū. i. in solennitate anni morum et solennitate hebdomadarū et in solennitate tabernaculorum. Et cōstituit iurta dispositionē dauid patris sui officia sacerdotū i ministeriis suis et levitas in ordine suo. ut laudarent et ministrarent coram sacerdotib⁹ iuxta ritū vniuersitatis diei. et ianitores in diuisiōnib⁹ suis p̄ portam et portaz. Sic enim preceperat dauid homo dei. Nec preter gressi sunt de mādatis regis tam sacerdotes quam leuite ex omnibus que p̄cepserat et in custodiis thesauroꝝ omnes impensas prepartas habuit salomon. ex eo die quo fundauit domū dñi usq; in diē q̄ p̄fecit eā. Tūc abiit salomon in aisione gabri. et in hailath. ad oram maris rubri que ē in terra edom. Visit ḡ ei hirā per manus seruorum suorum naues et nautas gnaros maris. et abierunt cū seruis salomonis in ophir. Tulerunt inde quadrin genta quinquaginta talenta auri et attulerunt ad regem salomonem.

IX

Egina quoq; saba cum audis-
ser famam salomonis. venit ut
teptaret eum in enigmatib⁹ in
hierlm. cū magnis opib⁹ et camelis qui
portabant aromata et aurum plurimum gē-
masq; preciosas. Cunq; venisset ad salomonem. locuta est ei quecūq; erat in
corde suo. Et exposuit ei salomon omnia
q̄ proposuerat nec quicq; fuit quod nō
p̄spicuum ei fecerit. Que postq; vidit sa-
pientiam. s. salomonis. et domum quam
edificauerat. necnon et cibaria mēse ei?
et habitacula seruorum. et officia ministro-

rum eius et vestimenta eorum. pincernas
qz et vestes eorum. et victimas quas immo-
labat in domo dñi. nō erat p̄ stupore
ultra in ea spūs. Dixitq; ad regem. Cle-
rus est sermo quem audieram in terra
mea. de virtutib⁹ et sapientia tua. Nō
credebā narratib⁹ donec ipsa venissem
et vidissent oculi mei et probasssem vir-
medietatē sapietie tue mihi fuisse nar-
ratam. Cisisti famam virtutib⁹ tuis.
Beati viri tui et beati servi tui hi q̄ assi-
stunt coram te omni tempore et audiunt
sapietiam tuaz. Hic dominus deus tuus
būndictus qui voluit te ordinare su-
per thronū suum regē domini dei tui.
Quia diligit deus israel. et vult seruare
eum in eternū. idcirco posuit te sup eū
regem ut facias iudicia atq; iusticiam.
Dedit autē regi centū viginti talēta au-
ri. et aromata multa nimis. et gēmas p̄-
ciosissimas. Nō fuerunt aromata talia.
ut hec q̄ dedit regina saba regi salomo-
ni. Sed et servi hirā cū seruis salomo-
nis attulerunt aurum de ophir et ligna tis-
na. et gemmas p̄ciosissimas. De quibus
fecit rex de lignis. s. tinis gradus in do-
mo dñi et in domo regia. citharas qz et
psalteria cantorib⁹. Nunq; visa sunt in
terra iuda ligna talia. Rex autē salomo-
nē dedit regine saba cuncta q̄ voluit et q̄ po-
stulauit et multo plura c̄b̄ attulerat ad eū.
Que reuerā abiit in terram suam cū
seruis suis. Erat autē pondus auri qd
afferabatur salomonis per singulos an-
nos sexcenta sexaginta lex talēta auri.
excepta ea summa quam legati diuersaq;
gentiū et negotiatores afferre cōsueue-
rāt omnesq; reges arabie et satrapes frāz
qui cōportabāt aurum et argentū salomo-
ni. Fecit rex salomo ducetas hastas aus-
reas. de summa sexcentorum aureorū.
qui in singulis hastis expendebant. tre-
centa qz scuta aurea trecentoz aureorū
quibus tegebant singula scuta. Posuit
qz ea rex in armētario qd erat confituz
nemore. Fecit qz rex solium eburneum
grande. et vestiū illud auro mundissi-
mo. Hic qz gradus qb⁹ ascendebatur

ad solinū et scabellū aureum. et brachiola
duo altrinsecus. et duos leones stātes
iuxta brachiola sed et alios duodecim le
unculos stantes sup tres ḡdus ex vtra
ḡpte. Non fuit tale solinū in yniuersis
regnis. Omnia quoq; vasa cōiuuij reg;
erāt aurea. et vasa domus saltus libani
ex auro purissimo. Argentū em̄ in die
bus illis p̄ nihil reputabat. Siqdem
naues regis ibāt in charfis cum servis
hiram. semel in annis tribus. et defere
bat inde aurum et argentum et ebur et su
mias et pauos. Magnificatus ē igit̄ sa
lomon sup oēs reges terre p̄ diuinitis et
gloria. Omnesq; reges terrar̄ de sidera
bant videre faciem salomonis. ut audi
rent sapientiā quā tederat deus in cor
de eius. Et deferebat ei munera. vasa
argentea et aurea. et vestes et arma et ar
mata eq̄s et mulos p̄ singulos annos.
Habuit q̄ salomō q̄draginta milia eq̄/
rū in stabulis. et curruū eq̄tūq; duode
cim milia. Constituitq; eos in urbibus
q̄drigaz et ubi erat rex in hierlm. Exer
cuit etiā p̄tatem sup cūctos reges a flu
mine eufrate usq; ad terrā philistinorū
et usq; ad terminos egypti. Tantāq; co
piam p̄buit argenti in hierlm quasi la
pidū et cedroz tantā multitudinē velut
sicomoz que gignuntur i campestribus.
Adducebātur aut̄ ei equi de egypto. cū
cīs regionib;. Reliqua aut̄ opa salo
mōis prior et nouissimoz scripta sunt
in verbis nathan. p̄phete. et i libris ahie
silonis in visione quoq; addo viden
tis cōtra hierolvam filiū nabath. Reg
uit autem salomon in hierusalem sup
omnē israel. quadraginta annis. Dor
mīvitq; cum p̄ib⁹ suis. et se pelierūt eū
in ciuitate dauid. regnauitq; rolvam fi
lius eius pro eo.

X
Prefectus ē aut̄ rolvā in siche
p̄ Illuc em̄ cūctus isrl̄ p̄uenērat
vt cōstituerent eum regē. Qd̄
cum audisset hierolvam filius nabath
qui erat in egypto. fuerat q̄ppe illuc an
salomonem. statim reversus ē. Voca
veruntq; eū et venit cū yniuerso israel.

et locuti sunt ad roboam dicentes. Pa
ter tuus durissimo iugo nos premit̄ tu
leuiora impa patre tuo qui nobis im po
suit grauem servitutem. et paululum de
onere subleuavit seruiamus tibi. Qui
ait. Posi tres dies reuertimini ad me
Lūq; abisset p̄plus. init̄ cōsiliū cum se
nib; qui steterāt coram patre eius salo
mone dū adhuc viuēret dicens. Quid
datis consilij ut r̄ndeā populo. Qui di
xerūt ei. Si placueris p̄plo huic et lime
ris eos verbis clementib; seruient tibi
omni tpe. At ille reliqt consiliū senū. et
cum iuuenib; tractare cepit q̄ cū eo nu
triti fuerant. et erant in comitatu illius
Dixitq; ad eos. Quid p̄obis videt̄ v̄l̄ re
spōdere qd̄ te beo p̄plo huic q̄ dixit mi
hi. subleua iugū qd̄ imposuit nobis p̄t
tuus. At illi r̄ndet̄ ut vt iuuenes et nu
triti cū eo in deliciis atq; dixerūt. Sic
loqr̄is p̄plo qui dixit tibi. pater tuus ag
graueauit iugum nostrum. tu subletia et
respondebis ei. Minimus digitus me⁹
grossior est lumbis patris mei. Pater
meus imposuit vobis gracie iugum et
ego maius pondus apponā. Pater me
us cecidit vos flagellis. ego vero cedam
vos scorpionib;. Cenit ergo hierolvaz
et yniuersus p̄plus ad rolvā die tertio.
sicut p̄cepit eis. R̄nditq; rex dura tere
licto filio senior. locutusq; est iuxta iu
uentu voluntatē. Pater meus graueo
bis imposuit iugū qd̄ ego grauius fac
iam. Pater meus cecidit vos flagellis:
ego vero cedā vos scorpionib;. Et non
acquieci p̄li p̄cib;. Erat est voluntatis
tei. ut cōplere fīmo eius quez locutus
fuerat p̄ manū ahie silonis ad hiero
lvam filiū nabath. Populus aut̄ yni
uersus rege duriora dicente. sic locut⁹
ē ad eū. Nō est nobis pars in danid. ne
q̄ hereditas in filio isai. Reuertere i ta
bernacula tua israel. Tu aut̄ p̄asce do
mū tuā dauid. et abiit israel in taberna
cula sua. Sup filios aut̄ israel qui ha
bitabant in ciuitatib; iuda regnauit ro
lvā. Misitq; rex rolvā aduram qui pre
erat tributis. et lapidauerunt eum fili⁹

israel. et mortuus est. Porro rex rolvam currū festinavit ascendere. et fugit i hie rusalez. Recessit q̄ isrl a domo dō v̄sq ad diē hāc. Factū ē aut cū audisset oīs isrl q̄ reuersus ēt hierolvam. miserūt et vocauerūt eum cōgregato cetu et constituerūt eū regem sup om̄ne israel. nec secutus est quispiā domū dauid preter tribū iudam solam.

XI
Enit autē rolvā in hierusalem
v et cōuocauit vniuersam domuz iuda et beniamin centum octo ginta mila electorū atq̄ bellantiū vt dicaret cōtra israel et conuerteret ad se regnū suū. Factus ē sermo dñi ad se meiam hoiem dei dicēs. loquere ad rolvam filiū salomonis regem iuda et ad vniuersum isrl qui est in iuda et beniamin. Hec dicit dñs. Nō ascēdetis neq; pugnabitis p̄tra fratres vestroz. reuertatur vnuquisq; in domū suā. q̄ mea hoc gestū est voluntate. Qui cum audis sent sermonē dñi reuersi sunt. nec per reverūt q̄ hierolvā. Habitauit aut rolvam i hierlm. et edificauit ciuitates munitas in iuda. extruxitq; bethleē et ethā et thœue. bethsur q̄ et socco et odollā nec nō et geth et marela et ciph. sed et adurā et lachis et asecha. faraa q̄ et ahialō et hebron que erant in iuda et beniamin ciuitates munitissimas. Cunq; clausisset eas muris. posuit in eis principes cib/ rūq; horrea. hoc ē olei et vini. Sed et in singulis vrbib; fecit armamentaria scutorū et hastaz firmavitq; eas summa diligētia et impauit super iudam et beniamin. Hacerdotes aut et leuite q̄ erat in vniuerso isrl. venerūt ad eum de cūctis sedib; suis. relinquentes suburbana et possessiones suas et trāseuntes ad iudā et hierusalem. eo q̄ abiecisset eos hierolvā et posteri ei ne sacerdotio dñi fun gerentur. qui constituit sibi sacerdotes excelsorū et demoniorū vitulorūq; quos fecerat. Sed et de cūctis tribub; israel quicūq; dederat cor suū vt ēreret dñm deū isrl. venerūt in hierlm ad immolan dū victimas suas corā dño deo patruz

suoz. et tolvauerūt regnū iuda. et cōfir mauerūt rolvam filiū salomōis p tres annos. Ambulauerūt em in v̄js dō et salomonis annis tñi trib⁹. Duxit autē rolvam p̄roxē. malaath filiā hierimuth filiū dauid. abiaiil q̄; filiā heliab. filiū isai q̄ peperit ei filios. ieos et sommoriam et coom. Post hancq; accepit maachā filiā absalon. q̄ pepit ei abia et abi et sisā et salimith. Almavit autē rolvā maachām filiā absalon. et sup om̄nes vroxes suas et cōcubinas. Nā vroxes decē et octo duxerat. cōcubinas aut seraginta. et genuit vi gintiocto filios et seraginta filias. Constituit dō in capite abia filiūz maacha ducē sup om̄nes frēs suos. ipm em regē facere cogitabat. q̄ sapiētior fuit et potētior sup oēs filios eius. et in cūctis finibus iuda et beniamin et vniuersis ciuitatis muratis. Prebuitq; eis escas plurimas. et multas petiunt vroxes. XII
Cunq; rolvatū fuisse regnum rolvam et cōfortatū. dereliquit legē dñi et oīs israel cū eo. Anno aut q̄nto regni rolvam. ascēdit sesac rex egypti in hierlm q̄ peccauerāt dño. cū mille ducētis currib; et seraginta milibus equitū. nec erat numerus vulgi qđ venerat cū eo ex egypto. libies sc̄ et trogōdite et ethiopes. cepitq; ciuitates munitissimas in iuda. tenuit v̄sq i hierusalem. Semeias aut p̄pheta ingressus ē ad rolvā et principes iuda. q̄ cōgregati fuerant in hierlm fugientes sesac. dixitq; ad eos. Hec dicit dñs. Clos rei liquistis me. et ego reliqui vos in manu sesac. Cōsternatisq; principes israel et rex dixerūt. Justus ē dñs. Cunq; vidisset dñs q̄ humiliati essent. factus ē sermo dñi ad semeiaz dicēs. Quia humiliati sunt nō dispdaz eos. dalvq; eis paupiliū auxiliū. et nō stillabit furor meus sup hierlm per manū sesac. Clerūtū fuient ei. vt sciāt distantiā seruitur mee et servitutis regni terraz. Recessit itaq; se sac rex egypti ab hierusalē sublati thesauris domus dñi et domus regis. oīa et secum tulit. et clipeos aureos q̄s fece

Paralipomenon II

rat salomon, pro quibus fecit rex eis et tradidit illos principibus scutariorum qui custodiebant vestibulum palatij. Cum ergo introiret rex domum dei, et veniebant scutarii et tollebat eos, iterumque referebat eos ad armamentarium suum. Tulerunt tamquam quod humiliati sunt, auersa est ab eis ira domini nec deleti sunt penitus. Si quidem et in iuda inueniti sunt opera bona. Et status est ergo rex rovam in hierusalem atque regnauit. Quadraginta autem et unius anni erat cum regnare cepisset, et decem et septem annos regnauit in hierusalem urbe quam elegit dominus, ut confirmaret nomine suum ibi, de cunctis tribubus israel. Nomine autem misericordia eius nomen amanites. Fecitque malum et non propauit cor suum ut quereret dominum. Opera vero rovam prima et nouissima scripta sunt in libris semeie prophete, et addo videlicet, et diligenter exposita, pugnaueruntque aduersum se rovam et hierosolimam cunctis diebus. Et dormiuit rovam cum priuato suis, sepultusque est in ciuitate domini, et regnauit abia filius eius, per eum.

XIII Anno octauodecimo regis hie-

rus rovam regnauit abia super iudam. Tribus annis regnauit in hierusalem. Nomineque misericordia eius erat michaia. Sihabu viriel de gabaa, et erat bellum inter abiam et hierosolimam. Cuius iniisset abia certamen, et haberet bellicosissimos viros et electoratum quadraginta milia. Hierosolimam struxit ex contra aciem octoginta milia virorum qui et ipsi electi erant et ad bella fortissimi. Statuit ergo abia super monte semeron, quem erat in ephraim et ait. Audi hierosolimam et ois israel. Num ignoratis quod dominus deus israel dederit regnum dauid super israel in semper. Ipsi et filii eius in pactu salis et surrexit hierosolimam filius nabath seruus salomonis filius dauid, et rebellavit pro domino suu. Congregati sunt ad eum vires vanissimi et filii belial, et preualevit pro hierosolimam filium salomonis. Porro rovam erat rufus et corde paudo, nec potuit resistere eis. Nec ergo vos vicitis quod resistere possitis regno domini quod possidet

pro filios vobis. Habetisque gradem populi multitudinem, atque vitulos aureos quos fecit vobis hierosolimam in deos. Et eiecisti sacerdotes domini filios aaron atque levitas et fecisti vobis sacerdotes sicut omnes populi terrarum. Quicunque venerit et initia uerit manu suam in tauro, in lebuse et in arietib; septem. sit sacerdos eorum qui non sunt vestigii. Noster autem dominus deus est quem non relinquimus. Sacerdotesque ministrant domino de filio aaron, et levite sunt in ordine suo. holocausta quoque offerunt domino pro singulis dies mane et vespera, et thymiamam iuxta legis precepta constituta et ponuntur panes in mensa misericordissima. Et ergo apud nos candelabrum aureum, et lucernae eius, ut accedant spiritus ad vesperam. Nosque precepimus precepta domini dei nostri, quem vos reliquistis. Ergo in exercitu nostro dux deus est, et sacerdotes eius qui clangunt tubis et resonant pro vos. Filii israel nolite pugnare pro domino deo vestrum patrum vestrum, quod non vobis expedit. Hec illo loquente, hierosolimam retro moliebatur infidias. Cuius ex aduerso ostium staret, ignorantem iudam suo ambigebat exercitu. Respiciensque iudas vidit instare bellum ex aduerso et post tergum, et clamauit ad dominum. Sacerdotes tubis canere ceperunt. Oestque virtus iuda vociferata sunt. Et ecce illis clamantibus protraxit deus hierosolimam et oem, israel qui stabat ex aduerso abia et iuda fugeruntque filii israel iudam et tradidit eos in manus eorum. Percussit ergo abia et plus eius plaga magna, et corruerunt vulnerati ex israel quinquaginta milia virorum fortium. Humiliatusque sunt filii israel in tempore illo. et vehementissime profortati filii iuda. eo quod sperassent in deo patrum suorum. Persecutus est autem abia fugientem hierosolimam, et cepit civitates eius bethelem et filias eius et hiesana cum filiabus suis effronteraque et filias eius. Nec valuit ultra resistere hierosolimam in diebus abiae. Quem perdidit dominus et mortuus est. Igitur abia profortato impio suo, accepit uxores quatuordecim procreauitque vigintiduos

filios, et sedecim filias. Reliq autem s'mos
nū abia viariis et operum eius scripta
sunt diligētissime in libro addoptate.

Orniuit autem abia

XIII

v. cum pribus suis et sepelierunt
eum in ciuitate dauid. Regna
nitq asa filius eius p eo. In cuius die
bus quieuit terra annis decem. Fecit q
asa quod bonū et placitum erat in cōspe
ctu dei sui. et subuertit altaria peregrini
cultus et excelsa. et confregit statuas lu
cosq succidit. et precepit inde ut queres
ret dñm deū patrū suorū et faccarent legē
et vniuersa mandata. Et abstulit de cū
ctis vrbib iuda. aras et phana. et regna
uit in pace. Edificauit quoq vrbes mu
nitas in iuda. quia quietus erat et nul
la tpib eius bella surrexerāt pacez dño
largiente. Dicit autem iude. Edificemus
ciuitates istas. et vallemus muris. et ro
lremus turrib et portis et seris. donec
a bellis quieta sunt omnia. eo q' que siet
rimus dñm deū patrū nostrorū. et dede
rit nobis pacem p girum. Edificaueit
igī et nullū in extreūdo impedimentū
fuit. Habuit autem asa in exercitu suo po
rantū scuta et hastas de iuda crecēta mi
lia. de beniamin vero scutarioz et sagit
tarioz ducenta octoginta milia. Dēsq
isti viri fortissimi. Egressus est autē cō
tra eos sara ethiopz cuz exercitu suo de
cies centena milia et curribus trecētis
et venit vsc maresa. Morro asa perrexit
obuiam ei. et instruit aciem ad bellū in
valle sephata que est iuxta maresa. et in
uocauit dominū deū et ait. Domine nō
est apud te vlla distantia. vtrū in pau
cis auxilioris aut in pluribz adiuua nos
dñe deus noster. In te em et in tuo no
mine habentes fiduciā venimus hāc
multitudinē. Dñe deus nō tu es. nō p
ualeat hō te hō. Exterruit itaq dñs ethi
opz corā asa et iuda. Fugeruntq ethio
pes. et psecutus est eos asa et populus q
cum eo erat vsc gerara. Et irruerunt
ethiopz vsc ad internitionem q' dño
cedēte cōtriti sunt. et exercitu illius pli
ante. Tulerū ergo spolia multa. Et p

cusserūt ciuitates oēs p circūtū gera
re. Grandis q' ppe cūctos terror inuase
rat. Et diripuerūt vrbes et multaz pda
asportauerūt. s3 et caulas ouū destruēte
tulerūtq pecoz infinitā multitudinē et
cameloz. reuersiqz sunt in hierlm. **XV**

Sarias autē filius obeth facto

a in se spū dei. egressus ē in occur
sum asa. et dixit ei. Audite me
asa. et omnis iuda et beniamin. Dñs robi
biscū qui fuistis cū eo. Si q'sieritis eū
inuenietis. Si autem tereliq'cūtis eū. de
relinquet vos. Trāfibūt autem multi di
es in israel absq' deo vero et absq' sacer
dote. absq' doctore q'z et absq' lege. Q'z
q' reuersi fuerint in angustiasua. et clas
mauerint ad dñm deū isrl. et q'sierit eū.
repient eū. In tpe illo nō erit pars egre
dienti et ingrediēti. sed terrores vndicq
in cūctis hitatoribz traz. Pugnabit ei
gens hāgentē et ciuitas hāciuitatē. quia
dñs p'perturbabit eos in oī angustia. vos q'
p'fortamini et nō dissoluāt manus v're.
erit em̄ merces op̄i v'rō. Q'd cū audiss
asa verba. s. p'phetia asarie filij obed pro
phete p'fortatus ē. et abstulit idola de oī
terra iuda et de beniamin. et ex vrbib q's
cepat montis ephraim et dedicauit alta
re dñi q' erat an̄ porticum dñi. Agrega
uitq vniuersum iudā et beniamin. et ad
uenas cuz eis de ephraim et manasse et
de simēo. Plures. n. ad eū p'fugerāt ex
isrl. vidētes q' dñs deus illius esset cuz
eo. Lūq' renissent i hierlm mense ter
cio. anno decimoquinto regni asa. imo
lauerūt dño in die illa de manubjz. et
pda quā adduxerāt. lues septingētos.
et arietes septē milia. Et intrauit ex mo
re ad corroborandū fedus. vt q'reret dñ
minū deū patrū suorū i toto corde et in
tota aia sua. Siq' autē inq' nō q'sierit
dñm deū isrl. moriat a minimo vsc ad
maximū. a viro vsc ad mulierē. Iura
uerūtq dño voce magna in iubilo. et in
clangore tube et in somitu buccinaz oēs
qui erant in iuda cū execratione. In oī
enim corde suo narrauerunt. et in tota
voluntate quesierūt eum. et inuenierūt

Paralipomenon II

Prestititz eis dñs regem p circumitu
Sed et machā m̄tem asa regis er au-
gusto deposituit impio eo q̄ fecisset in lu-
co simulacru priapi qđ omne cōtrivit.
et in frustis cōminues cōbussit in torren-
te cedron. Excelsa aut̄ terelicta sunt in
israel. Attamē cor asa erat pfectum cū/
ctis diebus eius. Eaq̄ q̄ vouerat pater
suis, et ip̄e intulit in domū dñi, argētū
et aurū. vasorūq̄ diuersam suppellecti-
lem. Bellū nō non sūit v̄sq̄ ad tricesimū
annū regni asa.

XVI

Ano aut̄ tricesimo sexto regni
eius, ascendit baasa rex isrl in
iudam et muro circundabat ras-
m̄. vt nullus tute posset egredi et igre-
di de regno asa. Protulit aut̄ asa argē-
tum et aurum de thesauris domus dñi.
et de thesauris regijs, mi sitq̄ ad benadab
regem sirie, qui habitabat in damasco
dicens. Fedus inter me et te est. Pater
quocq; meus et pater tuus habuere con-
cordia quā obrem misi tibi argentum et
aurū. vt rupto sedere qđ habes cū baas-
sa rege isrl facias eū a me recedere. quo
cōperto benadab misit principes exerci-
tu suorū ad urbes isrl. qui percusserunt
ahion et dan et abelmaim et vniuersas ur-
bes neptali na muratas. Qđ cuz audis-
set baasa desit edificare rama et itermis-
sit opus suū. Porro asa rex assumpsit
vniuersam iudam et tulerunt lapides
de rama et ligna que edificationi prepa-
ruerat baasa edificauitq; ex eis gabaa et
maspha. In tpe illo venit anā prophe-
ta ad asam regē iuda. et dixit ei. Quia
habuisti fiduciā in rege sirie, et nō in do-
mino deo tuo. idcirco euasit sirie regis
exercitus de manu tua. Nōne ethiopes
et libies multo plures erāt quadrigis
et equitibus et multicudine numia. quos
cū in dño credidisset tradidit in manu
tua. Oculi em̄ dñi templarū vniuer-
sam terram. et p̄bent fortitudinez his q̄
corde pfecto credūt in eū. Scilicet igit̄
egisti. et p̄pter hoc etiam p̄nti tpe aduer-
sum te bella cōsurgēt. Iratusq; asa ad/
versus videntē, iussit eū mitti ī neruū

Galde q̄ppe sup hoc fuerat dñs idigna-
tus et interfecit te p̄plo in tpe illo pluri-
mos. Q̄pa aut̄ ala prima et nouissima
scripta sunt in libro regū iuda et israel.
Egotauit etiā asa āno tricesimono
regni sui. dolore pedū v̄hemētissimo. et
nec in infirmitate sua q̄si uit dñm. sed
magis in medicorū arte cōfisus ē. Doz-
miuitq; cū p̄ib⁹ suis. et mortuus ē āno
quadragesimoprimo regni sui. et sepeli-
erūt eum in sepulcro suo qđ foderat si-
bi in ciuitate dauid. Posuerūtq; eum
super lectum suum plenum aromati-
bus et vnguentis meretricijs que erāt
pigmentariorum arte confecta et obus
serūt sup eū abitione nimia. | XVII

Egnauit aut̄ iōsaphat filius
eius pro eo. et inuialuit cōtra is-
rael. Cōstituitq; militū nume-
ros in cūctis v̄bib⁹ iuda q̄ erāt vallate
mūris. presidiacq; dispositus in terra iu-
da et in ciuitatib⁹ ephraim quas ceperat
asa pater eius. Et fuit dominus cū iō-
saphat. quia abulauit ī vijs dauid p̄is
sui primis. et nō sperauit in baalim sed
in deo patris sui. et perrexit in preceptis
illius et non iuxta peccata israel. Cōfir-
mavitq; dñs regnū in manu eius et de-
dit omnis iuda munera iōsaphat. facte-
q; sunt ei infinite diuitie et multa glia.
Cūq; sumpsisset cor eius audaciam p̄/
pter vias domini. etiam excelsa et lucos
de iuda abstulit. Tercō aut̄ anno regni
sui misit de principib⁹ suis benai et ob-
diam et sachariam et nathanael et mis-
cheam vt docerent in ciuitatib⁹ iuda et
cum eis leuitas semeiam et nathaniā
et sabadiaz. asahel quoq; et semiramoth
et zionathan adoniamq; et thobiam et to-
badoniā leuitas. et cū eis elisama et io-
ram sacerdotes. Docebātq; p̄lm in iu-
da. habentes librū legis domini. et cir-
cubat cunctas v̄bes iuda. atq; erudie-
bat populū. Itaq; factus est pauor dñi
sup omnia regna terrarū que erant per-
girum iuda. nec audebant bellare cons-
tra iōsaphat. Sed et philistei. iōsaphat
munera deferebant. et rectigal argenti.

Arabes q̄d adducebat pecora arietū se
prē milia septingētos. et hircos totidē.
Crenit ḡ iōsaphat et magnificat eō vīscō
in sublimē. atq̄ in iuda domo ad iistar
tūrriū. vībēs muratas. et multa opera
patrauit in vībī iuda. Cīri q̄d bellato
res et robusti erāt in hierusalē quoꝝ iste
numerus per domos atq̄ familiās sin
gulor. In iuda princeps exercit ednas
dux. et cū eo robustissimor viri trecenta
milia. Post h̄c iohannā princeps. et
cū eo ducēta octogita milia. Post illuz
quoꝝ amasias filius sechri cōsacratus
dño. et cū eo ducenta milia viroꝝ fortū
Hunc seq̄batur robustus ad plia elia
da et cū eo tenentū arcū et clipeū ducen
ta milia. Post istū etiā iōsabad et cū eo
centū octoginta milia. expeditoꝝ militū
Hi oēs erant ad manū regis. exceptis
alijs quos posuerat in vībī muratis.
et in vniuerso iuda.

XVIII

Clit ḡ iōsaphat diues et iclitus
f multū. et affinitate iūctus est
achab. descēditq; post annos ad
eū in samariā. Ad cuius aduentū ma
ctauit achab arietes et boues plurimos
ipi et plo q̄ venerat cuꝝ eo. p̄suasitq; illi
vt ascēderet in ramoth galaad. Dixitq;
achab rex israel ad iōsaphat regez iuda
Cleni meū in ramoth galaad. Cui ille
r̄ndit. Et ego et tu. sicut p̄p̄s tuus sic et
p̄p̄s meus. tecūq; erimus in bello. Di
xit iōsaphat ad regē israel. Cōsule obse
cro impūtiaz finone dñi. Egregauit
igī rex israel p̄plexarū q̄dringentos vi
ros et virit ad eos. In ramoth galaad
ad bellandū ire debemus an q̄descere. at
illi ascēde inquiūt. et tradet deus in ma
nu regis. dixitq; iōsaphat. Nūqd nō est
hic p̄phetēs dñi. vt ab illo etiā requira
mus. Et ait rex israel ad iōsaphat. Est
vir vñ a q̄ possum q̄rere dñi volūtate
sed ego odi eū. q̄ non p̄phetat mihi bo
nū. s̄ malū oī tpe. Est autē micheas fili
iemla. Dixitq; iōsaphat. Ne loquaris ex
hoc mō. Clocavit ergo rex israel vñ de
eunuchis. et dixit ei. Cloci cito micheam
filium iemla. Porro rex isrl et iōsaphat

rei iuda vter. sedebant in solio suo v
stici cultu regio. Sedebat autē in area
iuxta portam samarie. omnesq; p̄phete
vaticinebanſ corā eis. Sedechias v
ro fili chanana fecit fibi cornua ferrea
et ait. Hec dicit dominus. His ventila
bis siriā donec conteres eam. Omnesq;
p̄phete similiter p̄phetauit atq; dice
bant. Ascēde in ramoth galaad et p̄spa
beris et tradet eos dñs in manu regis.
Nūcius autē q̄ ierat ad vocandū miche
am. ait illi. En verba oīm p̄phetaꝝ vno
ore bona regi annūciāt. Queso ergo te
vt et sermo tuus ab eis non dissentiat.
loqr̄s p̄spa. Cui r̄fidit micheas. Cīvit
dominus. quia quodcuꝝ dixerit mihi
deus meus hoc loquar. Celenit ergo ad
regez. Cui rex ait. Oīchea ire debemus
in ramoth galaad ad bellandū. an quie
scere. Cui ille respōdit. Ascēdite: cūcta
eūi prosp̄era euēnient et traden̄ hostes
in mauus vestrās. Dixitq; rex. Iterum
atq; itez te adiuro vt mihi nō loquaris
nisi quod verū est in nomine dñi. Et il
le ait. Cledi vniuersum isrl dispersum i
montibus sicut oves absq; p̄stōre. Et
dixit dñs. Nō h̄c isti dños. reuerratur
vnusquisq; in domū suā in pace. Et ait
rex israel ad iōsaphat. Nōne dixi tibi q̄
nō p̄phetaret iste mihi quicq; boni. sed
ea que mala sunt. At ille. idcirco ait aus
diente verbū domini. Cledi dominū se
dentem in solio suo. et omniē exercitū ce
li assistente ei a textris et a simistris. Et
dixit dñs. Quis decipiet achab regem
israel vt ascendat et corruat in ramoth
galaad. Cūq; diceret vnus hoc modo.
et alter alio. processit sp̄us et stetit coram
dñi et ait. Ego decipiam eum. Cui dñs
in quo inquit decipies. At ille respōdit.
Egrediar. et ero sp̄us mēdar in ore oīm
prophetarū eius. Dixitq; dñs. Deci
pies et p̄ualebis. egredere et fac ita. Nūc
igitur ecce dñs dedit spiritum mendac
ti in ore oīm prophetarū tuoꝝ. et dñs lo
cūtē te te mala. Accessit autē sedechias
fili chanana. et p̄cussit micheam maxillaz
et ait. Per quā viam transiuit sp̄intus

Paralipomenon II

ossi. a me ut loqretur tibi. **D**ixitq; mis-
cheas. Tu ipse videbis in die illo. q̄ in/
gressus fueris cubiculū de cubiculo. vt
abscondaris. **H**eccepit autē rex isrl' dicēs
Tollite mīchām et ducite eū ad amīmō
principē cīuitatis et ad iōas filiū ama/
lech. et dicetis. **H**ec dicit rex. **M**ittite
hūc in carcerē. et date ei panis modicū
et aqua pauillū donec reuertar in pace.
Dixitq; mīchēas. Si reuersus fueris
in pace. non ē dñs locutus in me. et ait.
Audite oēs ppli. Igit̄ ascenderūt rex isrl'
et iosaphat rex iuda in ramoth gala/
ath. **d**ixitq; rex isrl' ad iosaphat. **M**uta/
lo habitū et sic ad pugnā vadā. tu autē
induere vestib⁹ tuis. **M**utatoq; rex isrl'
habitū venit ad bellū. Rex autē firie p̄ce
perat ducib⁹ equitatus sui dicens. Ne
pugnetis cōtra minimū aut ī maximū
nisi contra solū regem israel. itaq; cum
vidissent principes equitatus iosaphat
dixerūt. rex israel est iste. Et circūdēde/
rūt eū dimicantes. At ille clamauit ad
dñm et auxiliatus ē ei. atq; auertit eos
ab illo. Cū essi vidissent duces equita/
tus q̄ nō esset rex isrl'. reliquerūt eum.
Accidit autē vt vnius e populo sagittam
in incertū iaceret. et p̄cuteret regē israel
inter ceruicem et scapulas. At ille auris
ge suo ait. **C**ōuerte msnū tuam et edue
me de acie. quia vulneratus sum. Et si
nita ē pugna in die illo. **N**orro rex isrl'
stabat in curru suo contra siros vsc⁹ ad
vesperā et mortuus est occidente sole.

Euersus est autē iō. **XIX**
saphat rex iuda in domū suam
pacifice i hierlm. **C**ui occurrit
lehu filius anani videns et ait ad eum.
Impio p̄bes auxiliū. et his qui oderūt
dñm amicitia iungeris et idcirco irā q̄/
dem domini merebaris. sed bona opa
invēta sunt in te eo q̄ abstuleris lucos
de terra iuda. et p̄paueris cor tuū vt re/
quireres dñm deū patrā tuoz. **H**abita
bat ergo iosaphat in hierusalem. Rur/
sumq; egressus ē ad populū de bersabee
vsc⁹ ad mōtē ephraim et reuocauit eos
ad dñm deū patrū susq;. cōstituitq; iu-

dices terre in cunctis cīuitatibus iuda
munitis p singula loca. et precipiens iu/
dicib⁹. videte ait quid faciatō. Nō es̄i
hois exerceatis iudiciū sed dñi. et quodcu
q̄ iudicaueritis in vos redūbit. **S**ic
timor domini robiscū et cum diligentia
cūcta facite. Nō ē es̄i apud dñm deum
nēm iniqtas. nec psonarū acceptio. nec
cupido mūz. In hierlm quoq; cōstitu/
it iosaphat leuitas et sacerdotes et prin/
cipes familiarū ex israel vt iudicium et
causam dñi iudicarent habitatoorb⁹ ei⁹
p̄cepitq; eis dicens. **S**ic agetis i timo/
re dñi fideliter et corde perfecto. **O**mne
causam q̄ venerit ad vos fratrū vestror⁹
qui habitāt in urbib⁹ suis inter cognati/
onē et cognationē vbiq; questio est
de lege de mādato. de ceremonijs. de ius/
tificationib⁹ ostendite eis vt nō peccet
in dñm. et ne veniat ira sup vos et super
fratres vestros. **S**ic ergo agentes non
peccabitis. **A**lamarias autē sacerdos et p̄o/
tifer vester in his que ad deū p̄tinēt p̄si
debit. **N**orro sabadias filius ismael q̄
est dux in domo iuda super ea opa erit q̄
ad regis officium pertinent. **H**abetisq;
magistros leuitas coram vobis confor/
tamini et agite diligenter. et erit domin⁹
vobiscum in bonis. **XX**

Ost hec cōgregati sunt filij mo/
p ab et filij ammon et cum eis de
ammonitis ad iosaphat vt pu/
gnarent cōtra eū. **E**leneruntq; nūci et
indicauerunt iosaphat dicētes. **E**lenic
contra te multitudo magna de his loc/
que trans mare sunt et de siria et ecce cō/
fūctū in asa sonchamar. que est engad/
di. **I**osaphat autē timore perterritus
totum se contulit ad rogandum dñm.
et p̄dicauit ieuniū vniuerso iuda. **C**on/
gregatusq; est iudas ad tēpcandū dñm
sed et omnes de urbib⁹ suis venerunt ad
obsecrandū eū. Cūq; stetisset iosaphat
in medio cetu iudek̄ hierusalem in do/
mo dñi ante atrū nouū ait. **D**ñe deus
patrū nostroz tu es deus in celo. et dñi
ris cūctis regnis gentiū. In manu tua
est fortitudo et potentia. nes quisq; tibi

pōt resistere. Nōne tu deus nō interficisti omnes habitatores terre huius cōram p̄plo tuo isrl. et dedisti eā semī abram amici tui in sempiternū. Habitauerūtq; i ea et extruxerūt in illa sanctua rīn noi tuo dicētes. Si irruerint super nos mala. gladi? iudicij. pestilētia et famē. stabim? corā domo hac in p̄spectu tuo. in qua inuocatū ē nomē tuū. et clāmabimus ad te in tribulationib; nr̄is. et exaudies nos saluosc; facies. Nūc igitur ecce filij amon et moab et mons seir p̄ quos nō concessisti israel ut trāfirent qñ egrediebant̄ de egip̄to. sed declinauerūt ab eis et nō interficerūt illos. ecōtrario agūt et nitūtur ejcere nos de possessione quaz tradidisti nobis deus n̄. Ergo nō iudicabis eos. In nob̄ quidē nō ē tanta fortitudo ut possimus huic multitudini resistere q̄ irruit sup̄ nos. sed cuz ignoremus qđ agere debemus hoc solū habemus residui ut oculos nostros dirigam? ad te. Q̄is nō iuda st̄bac corā dño. cū puulis et uxoris et libe‐ris suis. Erat aut̄ iasibel fili? sacharie filij banaie filij iehibel filij mathanie levites de filijs asaph. sup̄ quē factus est spūs dñi i medio turbe et ait. Attendite ois iuda. et q̄ h̄itatis in hierlm. et tu rex iosaphat. H̄ec dicit dñs yobis. Nolite timere nec paueat̄ hāc multitudinē. Nō ē em̄ v̄ra pugna. sed tei. Cras deſcenſetis h̄eos. Ascensiſti em̄ sunt per diuinū noīe ſeis. et inuenietis illos i summitate torrentis q̄ ē h̄ ſolitudinē hieruſel. Nō em̄ eritis vos q̄ dimicabitis. ſ; tñmō cōfidenter state. et videbitis aūnū dñi sup̄ vos. Q̄ iuda et hierusalem nolite timere nec pauiat̄. Cras egredi em̄ini h̄ eos. et dñs erit yobiscū. Iosaphat ḡ et iuda et omnes habitatores hierusalē ceciderūt p̄ni in terram corā dño. et adorauerūt deū. Horro levite de filijs caath et de filijs chore laudabāt dñm de umi isrl voce magna in excelsuz. Cunq; mane surrexerūt egressi sunt per deſertū t̄lxcue. pfectiſq; eis stans iosaphat i medio eoz dixit. Audite me viri iuda et

omnes habitatores hierusalē. Credite in dño deo v̄to. et securi eritis. credite p̄ plct; ei?. et cūcta eueniēt p̄spa. Deditq; cōſiliū p̄plo et statuit cātores dñi ut laudarēt eū in turmis suis et antecederent exercitū. ac voce consona dicerent. Lōſitemi dño qm̄ in eternuz misericordia ei?. Lūq; cepiſſent laudes canere. vertit dñs infidias eoz in ſemetipos filiorum ſez ammō et moab et montis seir. q̄ egressi fuerāt ut pugnarēt h̄ iudam et p̄cussi ſunt. Nā filij ammō et moab conſurrexerūt aduersum habitatores mōtis seir. ut interficerent et telerent eos. Cunq; hoc ope ppetrassent etiam. in ſemetipos verii mutuis occidere vulneribus. Horro iuda cū veniſſet ad speluncā q̄ respicit ſolitudinē vidi. pcul oēm late regionē plenā cadauerib;. nec ſup̄elle quenq; q̄ necem potuifſet euadere. Glenit ergo iosaphat et omnis ppls cuz eo. ad tetrahēda ſpolia mortuorū inueniērūtq; inter cadaue et variā ſup̄elles etile vites qz ſvasa p̄ciofiffima. et diri puerūt ita ut portare nō poſſent. nec p̄tres dies ſpolia auferre. p̄ prede magnitudine. Die aut̄ q̄rto cōgregati ſunt in valle bñdictionis. Ete m̄ qm̄ ibi bñdixerūt dño. vocauerūt locū illū vallis benedictionis vſq; in pñte in diē. Reuerſuſq; ē ois vir iuda et habitatores hierusalē. et iosaphat aū eos in hierlm cum leticia magna. eo q̄ rediſſ eis dñs ſagdiū de inimicis ſuis. Ingressiq; ſunt in hierlm cū psalterijs et citharis et tubis i domū dñi. Irruit aut̄ pauroz dñi ſuper uniuersa regna terrarū. cum audiffent q̄ pugnasset dominus contra inimicos israel. Quieuitq; regnū iosaphat. et p̄buit ei dñs pacez p̄ circumitu. Reguit igitur iosaphat ſuper iudam. et erat triquintaquinq; annoz cū regnare cepiſſet. Eliginti aut̄ et quinq; annis regnauit in hierlm. et nomē mattis eius asuba filia ſelachi. Et ambulauit i via p̄tis ſui aſa nec declinauit ab ea. faciēs que placita erant coraz dño. Clerūtāmē excelsa nō abstulit. et adhuc populus nō direxerat

Paralipomenon II

cor suū ad dominū deū patrū suorū. Reliqua autē gestorū iōsaphat p̄iōp̄ et nos uissimorū scripta sunt in verbis iehu filij anani. que digessit in libro regū israhel. posse huc iniit amicitias iōsaphat rex iuda cū ochofia rege israhel cuius opa fuerunt impiissima. et p̄ticeps fuit ut saceret naues q̄ irēt in tharsis. fecerūtq; classem in aſiongaber. Prophetauit autē elieser filius dodan de maresa ad iōsaphat dicens. Quia habuisti fedus cū ochofia. p̄cussit dñs opa tua. contriteq; sunt naues nec potuerūt ire in tharsis. XXI

Dominus aūtē iōsaphat cū p̄tibus suis et sepultus ē cū eis in ciuitate dauid: regnauitq; iorā filius eius pro eo. Qui habuit frēs filios iōsaphat asariā et iahibel et sachariā et asariam et michael et saphatiam. Dēs hi filii iōsaphat regis iuda. deditq; eis pater suus multa munera argenti et aurii. et pensiones cum ciuitatib; munītissimis in iuda. regnum autem tradidit iorā eo q̄ esset primogenitus. Sicut rexit autē ioram sup regnum patris sui. Cūq; se cōfirmasset. occidit omnes fratres suos gladio et quosdam de principibus iuda. Triginta duorū annorū erat ioram cū regnare cepisset. et octo annis regnauit in hierusalē. abulauitq; in vijs regū israel sicut egerat domus achab. Filia quippe achab erat vxor ei. Et fecit malū in cōspectu dñi. Moluit autē dominus disperdere domum dauid ppter pactū qđ inierat cū eo. et quia promiserat vt daret ei lucernam et filii eius in omni tpe. In diebus illis rebellauit edōne esset subditus iude. et p̄stituit sibi regē. Cūq; trāsiret ioram cū principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum. surrexit nocte. et percussit edōne qui se circumdederat. et omnes duces equitatus eius. Attamen rebellauit edom. ne eēt sub ditione iuda vscq; ad hanc diem. eo tpe et lobna recessit ne esset sub manu illius. De reliquerat enī dominū deum patrū suorū insup et exulta fabricatus ē in p̄ribib; iuda et fornicari fecit habitato-

tores hierlm et preuaricari iudam. Alla te sunt autē eī littere ab helia p̄pheta. in quib; scriptū erat. Nec dicit dñs deus dauid patris tui. Quoniam nō ambulasti in vijs iōsaphat p̄tis tui et ī vijs asa regis iuda. sed incessisti p̄ iter regū israel. et fornicari fecisti iudam et habitatores hierlm. imitatus fornicatione dñmus achab. insup et frares tuos domus p̄tis tui meliores te occidisti. ecce dñs p̄cutiet te plaga magna cū pplo tuo. et filiis tvoz tuis. vniuersaq; substancia tua. Tu autē egrotabis pessimo languore vteri donec egredians vitalia tua paulatim p̄ singulos dies. Suscitauit ḡ dñs ī iorā spūm philistinorū et arabuz q̄ p̄fines sunt ethiopib; et ascēderūt ī terā iuda et vastauerūt eā. Diripuerūtq; cūctā substātiā q̄ inuēta ē in domo regis insup et filios eius et vrores. nec remansit ei fili⁹ nisi ioachas q̄ minimus natu erat. Et sup huc oīa p̄cussit eū dñs alui languore insanabili. Cūq; diei succedēret dies. et tpm spacia volueren̄. duorū annorū expletus ē circulus. et sic longa cōsumptus tēbe ita ut egereret etiā vīscera sua languore piter et vita caruit. Mortuusq; ē in infirmitate pessima. et nō fecit ei plus fm morē cōbustionis exequias sicut fecerat maioribus eius. Trigintaduorū annorū fuit cū regnare cepisset. et octo annis regnauit in hierusalē. Ambulauitq; nō recte. et sepelie rūt eum in ciuitate dauid vēritatē nō in sepulcro regum. XXII

Constituerūt autē habitatores hierusalē ochofia filiū eius minū regē p̄ eo. Dēs enī maiores natu q̄ anī eū fuerant interfecerant latrones arabū qui irruerant in castra. Regnauitq; ochofias filius ioram regis iuda. Quadragintaduorū annorū erat ochofias cū regnare cepisset et vno āno regnauit in hierlm. et nomen m̄ris eius athalia filia amri. Sed et ip̄e ingressus est p̄ vias domus achab. Mater enī ei⁹ impulit eū ut impie ageret. Fecit igit malū in cōspectu dñi sicut dom' achab.

Ipsi enim fuerunt ei filii post mortem patris sui in interitum eius. ambulauitque in consiliis eorum. Et prexit cum ioram filio achab rege israel in bellum. et asahel regem simeon in ramoth galaath. vulneratus uerunt sibi ioram. Qui reuersus est ut curaret in israel. Multas enim plagas accepit in supradicto certamine. Igitur ochosias filius ioram rex iuda descendit ut inuiseret ioram filium achab in israel egrotantem. Voluntatisque fuit dei aduersus ochosiam ut veniret ad ioram. et cum regnisset et egresseretur cum eo aduersum iehu filium nam si quem vixit dominus vobis deleret domum achab. Cum ergo euerteret iehu dominum achab inuenit principes iuda et filios fratrum ochosie que misstrabat ei. et interfecit illos. Ipse quoque perquirens ochosiam apprehendit latitatem in samaria adductum ad se occidit et sepelientur eum eo quod erat filius iosaphat qui quererat dominum in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua ut de stirpe quis regnaret ochosie. Si quidem athalia matri eius videlicet mortuis erat filius suus. surrexit et interfecit oem stirpe regiam domus ioram. Porro iosabeth filia regis tulit ioram filium ochosie. et furata est eum de medio filiorum regis cum interficeretur absconditus eum cum nutrice sua in cubiculo lectulorum. Iosabeth autem quod abscondederat eum. erat filia regis ioram vero ioiada potifex soror ochosie. et idcirco athalia non interfecit eum. Fuit ergo cum eis in domo dei absconditus sex annis quibus regnauit athalia super fratrem.

Anon autem septimo confortatus a ioiada assumpsit centuriones. asariam vicem filium hierolymam. et his malorum filium iohannam. asariamque filium obed et maasiam filium adaie. et elisaphat filium secundum. et iniit cum eis sedus. Qui circueuntes iudam congregauerunt leuitas de cunctis urbibus iuda. et principes familiae israel regeneruntque in hierolymam. Inquit ergo omnes multitudine pactum in domo dei cum rege. dixitque ad eos ioiada. Ecce filius regis regabit sicut locutus est dominus super filios dauid. Iste est filius quem facietis. Tercia pars re-

stru qui veniunt ad sabbatum sacerdotum et leuitarum et ianitorum erit in portis. tercia vero pars ad domum regis. et tercia ad portam quam appellatur fundamentum. Omnes vero reliquum vulgus sit in atriis domus domini. nec quisquam alius ingrediatur domum domini. nisi sacerdotes et qui ministrabant de leuitis. Iste enim ingrediatur quod sacrificati sunt et oportet reliquum vulgus obfuet custodias domini. Leuite autem circumdant regem habentes singuli arma sua. et si quis alius ingressus fuerit templum interficiatur. sintque cum rege. et intrate et egrediete. Fecerunt ergo leuite et uinaversus iuda iuxta oiam quod preceperat ioiada pontifex. Et assumpserunt singuliviros qui sub se erant. et remiebant per ordinem sabbati cum his qui implouerant sabbatum. et egressi erant. Si quidem ioiada potifex non dimiserat abire turmas qui sibi per singulas hebdomadas succedere colesuerant. Deditque ioiada sacerdos centurionibus laces clipeosque et peltas regis domini. quos consecraverat in domino domini. Constituitque oem propter tenentium pugiones a parte templi extra urbem ad premum templi sinistrum. coram altari et templo per circumitu regis et eduxerunt filium regis et imposuerunt ei diadema et testimonium dederuntque in manu eius tenendum legem et constituerunt eum regem. Unxitque illum ioiada potifex et filius eius. imprecatus sunt ei atque dixerunt. Uniat rex. Quod cum audiisset athalia vocem sancti currentium. atque laudantium regem. ingressa est ad templum in templum in itroitu et principes turmasque circa eum omnemque propter terrae gaudentem atque clangentem tubis et diuersi generis organis acclamantem vocesque laudantium. scidit reverentia sua et ait. Insidie. insidie. Egressus autem ioiada potifex ad centuriones et principes exercitus dixit eis. Educite illam extra septa templi et interficiat foris gladio. Precepitque sacerdos ne occideret in domo domini. Et imposuerunt ceruicibus eius manus. Cumque intrasset portam equorum domus regis. interficerunt eam ibi. Depigit autem ioiada sedus inter se

Paralipomenon II

vniuersumq; pp̄lm et regē. vt eēt pp̄ls dñi. Itaq; ingressus ē oīs pp̄lus domū baal. et delituxerit eā. et altaria ac simula cra illius p̄fregerūt. nathan q̄z sacerdotem baal interfecerūt aīn aras. Constituit aut̄ ioiada p̄positos in domo dñi. et sub manib; sacerdotū et leuitarū q̄s distribuit dō in domo dñi. vt offerrēt hō locausta dñi. sicut scriptū ē i lege moi si. in gaudio et canticis. iuxta dispositio nez dō. Constituit q̄z ianitores in portis domi dñi. vt nō ingredereſ eā immundus i oī re. Assumpſit q̄z cēturiōes et for tissimo 3 viros. ac principes pp̄li et om̄e vulgus terre. et fecerūt descendere regē te domo dñi. et introire per mediū porte superioris in domū regis. et collocauerūt eu in solio regali. Letatusq; ē oīs pp̄lus terre. et v̄rbs q̄euīt. Horro athalia iterfecta ē gladio.

XXIII

Eptem annorū erat ioas cū re gnate cepisset. et q̄draginta annis regnauit in hierlm. nomē mis ei sebia de bersabee. Fecitq; qđ būnū ē corā dñi. cūctis dieb; ioiade sacerdotis. Accepit aut̄ ei ioiada uxores du as. e q̄b; genuit filios et filias. Post q̄ placuit ioas vt instauraret domū dñi. congregauitq; sacerdotes et leuitas et dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda et colligite de vniuerso isrl pecuniā de sar tatecta tēpli dei nēi p̄ singulos ānos fe stinatoq; hoc facite. Horro leuite egere negligētius. Clocauitq; rex ioiadā princi p̄ et dixit ei. Quare tibi non fuit cure ut cogeres leuitas inferre de iuda et de hierlm pecuniā q̄ p̄stituta ē a moise ser uo dñi. vt inferret eā oīs multitudi isrl in tabernaculū testimoniū. Athalia em̄ imp̄issima et filij eius destruxerunt domū dei. et de vniuersis q̄ sc̄ificata fue rāt i tēplo dñi. orauet p̄hanū baalim. Precepit ḡ rex et fecerūt arcā. posuerūt q̄ eā iuxta portā dñi forinsecus. Et p̄dicatū ē in iuda et hierlm. vt deferrēt sin guli p̄ciū dñi qđ p̄stituit moises kūus de sup̄ oēm isrl i deserto. Letatisq; sunt cūcti principes et oīs pp̄ls. et ingressi cō

tulerunt in arcā dñi atq; miserūt ita ut implereſ. Cunq; tēpus esset vt deferēt arcā corā rege p̄ manū leuitarū. videbant em̄ multā pecuniam. ingrediebat scriba regis et quē p̄mī sacerdos cōstiuēt. effundebatq; pecuniam q̄ erat i arca. Horro arcā reportabat ad lōcū suū sicq; faciebat p̄ singulos dies. et ɔgregata ē infinita pecunia. quā dederūt rex et ioiada his q̄ perant opib; domus dñi. At illi p̄ducebat ex ea cesores lapidū et artifices operū singulorū. vt instauraret domū dñi fabros q̄z ferri et eris. vt qđ cadere cepat fulcireſ. Egerūtq; hi qui opabāt industrie. et obducebat pietū ci catris p̄ manū eoz ac suscitauet domū dñi in statū pristinū. et firmiter eā stare fecerūt. Lūq; cōplessent oīa oga. detulerūt corā rege et ioiada reliquā p̄tē pecunie. de q̄ facta sunt vasa tēpli in misericōdū ad holocausta. phiale quoq; et cete ra vasa aurea et argētea. Et offerebant holocausta in domo dñi iugiter cunctis dieb; ioiade. Senuit aut̄ ioiada plenū diez. et mortuus ē cū centū trigita eēt annorū. sepelierūtq; eū in ciuitate dō cū regib;. eo q̄ fecisset bonū cū isrl et cū domo eius. Postq; aut̄ obiit ioiada. ɔgresi sunt principes iuda. et adorauerūt regēm. Qui delinitus obsequijs eoz acq; emit eis. Et dereliquit tēplū dñi dei patrū suoꝝ. seruierūtq; lucis et sculptilib;. et facta ē ira dñi ī iudā et hierlm ppter hoc p̄ctū. Nittebatq; prophetas vt reuerterent ad dñm. q̄s p̄testates illi audi dire nolebat. Spūs itaq; dei induit sa chariā filiū ioiade sacerdotē. et sietit in cōspectu pp̄li et dixit eis. Hec dicit dñs. Quare transgredimini p̄ceptū dñi qđ robis nō proderit. et dereliquisti dñm vt derelinqueret vos. Qui cōgregati aduersus eū miserūt lapides iuxta regis impiū. in atrio domus dñi. Et nō ē recordatus ioas rex mie quā fecerat ioas da p̄ illius secū. sed interfecit filiū ei. Qui cui moreretur ait. Videat dñs et regrat. Lūq; euolutus esset āndū ascēdit ī eū exercitus furie. venitq; in iudā

Hierlm et interfecit cunctos principes
ppli. atque vniuersam pdam miserunt regi i
damascu. Et certe cu pmodicu reisset
nuerus sutorum. tradidit dñs in manibz
eoz infinita multitudinem eo q tereli
quissent dñm deum patrem suorum. In ioas
qz signum iuosa exercuere iudicia. et abe
untes dimiserunt eum in languoribus ma
gnis. Surrexerunt autem huius eum sui in vlt
tione sanguinis sacharie filii ioadae sa
cerdotis et occiderunt eum in lectulo suo et
mortuus est. sepelientem eum in cunctate vlt
sed non in sepulcris regum. Insidiati vero
sunt ei sabath filii semath amanitidis.
et iosabath filius semarath moabitidis.
Propto filii ei ac summa pecunie q adu
nata fuerat sub eo. et instauratio domini
scripta sunt diligentius in libro regum.
Regnauit autem amasias filius ei p eo.

¶ Igintiqz annoz XXV
v erat amasias cu regnare cepis
set. et vigintinoue annis regna
uit in hierlm. Non enim eius ioaden
te hierlm. Fecitq bonum i aspectu domini.
verum non in corde pfecto. Cuiq robora
tu sibi videret impiu. ingulauit filios q
occiderat regem prem suum. sed filios eoz
non interfecit. sicut scriptum est in libro le
gis moysi. ubi pcepit dñs dicere. Non oc
cident ptes p filiis. neqz filiis p pribu fu
is. sed unus qz in suo pecto morietur. Con
gregauit igit amasias iudaz. et constituit
eos p familias. tribunosq et ceteriones
in vniuerso iuda et bœnia. et recensuit
a vigili annis sursum. iuuenitq triginta
milia iuuenium q egredere ad pugnam et
tenerent hastas et clipeos. Mercede qz con
duxit de isrl ceterum milia robustorum centum
talentis argenti. Ecce autem hoc dei ad illum
et ait. O rex. ne egredias tecum exercitum is
rael. Non enim dñs cu isrl. et cunctis filiis
ephraim. q si putas in robore exercitum
beilla consistere. supari te faciet deus ab
hostibus. Dei qui ppe est. et adiuuare et in
fugam conuertere. Dixitq amasias ad hominem
dei. Quid ergo fieri de centum talentis
que tedi militibus israel. Et respondit ei ho
mo dei. Habet dñs vobis tibi dare possit

multo his plura. Sepauit itaque amasias
ex exercitu q venerat ad eum ex ephraim
ut reuertetur in locum suum. At illi huius
vel hemeter irati. reuersi sunt in regionem
suam. Propto amasias cōfidenter eduxit
pplm suum. et abiit in valle salinarum. per
cussitq filios seir decem milia. Et alia
decem milia virorum separat filii iudaz et addu
xerunt ad pruptum cuiusdam petre. preci
pitaueruntq eos de summo in preceps
q vniuersi crepuerunt. At ille exercitus
quem remiserat amasias ne secuz iret. ad
plum. diffusus est in civitatibus iuda. et sa
maria usque bethoron. et interfecit tribus
milibus diripuit predam magnam. Amasias
qz post cede idumeop et allatos deos fi
lios seir. statuit illos in deos sibi. et ado
rabat eos. et illis adolebat incensum.
Quamobrem iratus dñs huius amasiam
misit ad illum prophetam qui diceret ei. Cur
adorasti deos q non liberauerunt ppum su
um de manu tua. Cuiq hec ille loquere
tur respondit ei. Num p̄siliarius regis es. q
esce ne interfici te. Descendensq ppba
ta scio inquit q cogitauerit dñs occidere
te. q fecisti hoc malum. et insup non acqui
euisti cōfilio meo. igit amasias rex iuda
a inito pessimo cōfilio. misit ad iudas fi
lium ioachas filium iehu regem israel dicens.
Clenivideamus nos mutuo. At ille re
misit nūcios. Carduus q est in libano.
misit ad cedrum libani dicens. Da filiaz
tuam filio meo vrorem. Et ecce bestia
q erat in silua libani. transferunt et con
culauerunt carduum. Dixisti. pcessisti edo
et idcirco erigis cor tuum in superbiam. Se
de in domo tua. Cur malum aduersus te
provocas. ut cadas et tu et iudas tecum
Noluit audire amasias. eo q dñs esset
voluntas. ut traderet in manus hostiis
ppter deos edom. Ascendit igitur ioas
rex israel. et mutuos sibi prebuere cons
pectus amasias autem rex iuda erat in
bethsames iude. Corruitq iudas coram
isrl. et fugit in tabernacula sua. Propto ama
siam regem iuda filium ioas filium ioachas ce
pit ioas rex isrl in bethsames et adduxit
in hierlm destruxitq murum ei a porta

ephraim usq; ad portā anguli quadrin
gentis cubitis. oē qz aurū et argentū et
vniuersavaſa q reppererat in domo dei
et apud obededom. in theſauris etiā do-
mus regie. necnō et filios obſidū redu-
xit in ſamaria. Uixit autē amasias fili⁹
ioas rex iuda poſtq; mortuus ē ioas fi-
lius ioachas rex iſrl̄ qndecim annis. Re-
liq; autē ſermonū amasie prior⁹ et nouiſſi-
moꝝ ſcripta ſunt in libro regū iuda et iſ-
rael. Qui poſtq; recessit a dñō. teſeđēr̄t
ei inſidias in hierlm̄. Cunq; fugiſſet la-
chis. miſett et interfecit euz ibi. repor-
tantefq; ſup equos ſepelierūt eū cū pa-
trib⁹ ſuis in ciuitate dauid.

XXVI
Oſiam autē pplus iuda filiū ei⁹

oſiam annoꝝ ſedecim coſtitu-
it regē p amasia p̄re ſuo. Ipsiſ
edificauit ahilat et reſtituit eam vitioni
iude poſtq; dormiuit rex cuꝝ pſib⁹ ſuis.
Hedecim annoꝝ erat oſias cū regnare
cepiffet. et qnq;gintaduob⁹ annis regna-
uit in hierlm̄. Nōmē m̄ris eius iecelia
de hierlm̄. Fecitq; qd erat rectū i ocu-
lis dñi iuxta oia q fecerat amasias pat̄
eius. et exq; ſuit dñm in dieb⁹ ſacharie i
telligentis et vidētis deū. Cunq; reque-
ret dñm direxit eū in oſiib⁹. Deniq; e-
gressus ē et pūguit ḥ philiftim̄. et deſtru-
xit murū geth. et murū iamnie. murū
q; asoti. Edificauit qz oppida in asoto et
philiftim̄. et adiuuit eū de⁹ cōtra philili-
ſum et ḥ arabes q hitabāt in gurbaal.
et ḥ amonitas. Appendebatq; amonite
muera oſie. et diuulgatū est nōmē eius
usq; ad introitū egipti. ppter crebrasvi-
ctorias. Edificauitq; oſias turreſ i hie-
rusalē ſup portā anguli. et ſup portā val-
lis. et reliq; in eodē muti latere. firma-
uit eos. Extrinxitq; turreſ in ſolitudine:
et effudit cifternas plurimas eo q habe-
ret mila pecora tā in cāpeſtrīb⁹ q; in le-
remi vaſitate. Clineas qz habuit et vi-
nitores in mótiſ i carmelo. Eratq; p
pe hō agriculture deditus. Fuit autē ex-
ercitus bellatoꝝ eius q; pcedebāt ad p-
lia ſub manu iediſel ſcribe. maſieq; do-
ctoris. et ſub manu ananie q erat de du-

cib⁹ regis. Dīſq; tuerus principū p fa-
milias ſuas viroꝝ ſorū duoru milii
ſexcentoz et ſub eis vniuersus exercit⁹
trecentoz et ſepte milii quingentoꝝ q
erāt apti ad bella. et p rege cōtra aduer-
ſarios dimicabāt. Prepauit quoq; eis
oſias. i. cūcto exercitui clipeos et haſtas
et galeas et loricas. arcuſq; et fundas ad
iaciēdos lapides. et fecit in hieruſalem
diuerſi generis machinas quas i tur-
rib⁹ collocauit et in angulis muroꝝ. vt
mitteret ſagittas et ſara'grādia. Egres-
ſumq; ē nomē eius. pcul eo q auxiliare
tur ei dñs et corroboraſſet illu. Sed cū
roboratus eſſet eleuatū ē cor eius in in-
teritū ſuū et neglexit dñm deū ſuū. in-
gressusq; templū dñi. adolere voluit in
cenſum ſup altare thimiamatis. Sta-
timq; ingressus poſt eum asarias ſacer-
dos. et cū ſacerdotes dñi octoginta viri
fortiſimi. reſtituerūt regi atq; dixerūt.
Non ē tui officij oſia. vt adoleas incen-
ſum dño ſed ſacerdotū. hoc eſt filioꝝ aa-
ron qui coſecrati ſunt ad huiuscemodi
miferium. Egredere de sanctuario. ne
co-templeris. qz nō reputabif tibi i glo-
riam hoc a dño deo. Statuſq; oſias et te-
nens in manu thuribulū vt adoleret i
cenſum minabatur ſacerdotib⁹. Sta-
timq; orta ē lepra in frōte eius corā ſa-
cerdotib⁹ in domo dñi. ſuper altare thi-
miamatis. Cūq; reſperixiſſet eum asari-
as pontifex. et offiſes reliqui ſacerdotes
viderunt lepram in fronte eius. et festi-
nato expulerunt eum. Sed et ip̄e pter
ritus accelerauit egredi. eo q ſenſiſſet
ilico plagā dñi. Fuit igitur oſias rex le-
proſus usq; ad diem mortis ſue. et hita-
uit in domo ſeparata. plenus lepra ob-
quam electus fuerat de domo domini.
Porro ioathān filius eius rexit domuꝝ
regis et iudicauit ppli terre. Reliq; autē
ſermonū oſie prior⁹ et nouiſſimoꝝ ſcri-
pſit eſaias fili⁹ amos ppheta. Dormi-
vitq; oſias cū pſibus ſuis. et ſepelierūt
eum in agro regali ſepulcroꝝ eo q
eſſet leproſus. regnauitq; ioathā filius
eius pro eo.

XXVII

3 4

v Igintiquis annoꝝ erat ioathā
cū regre cepisset et sedecim anis
reguit in hierlm. Nōmē ma-
tris eius hierusa filia sadoch. Fecitq
qd̄ recētū erat corā dñi iuxta oia q̄ fece-
rat oſias p̄ ſuꝝ. excepto q̄ nō eſt in-
gressus templū dñi et adhuc p̄p̄l̄s delin-
qbat. Ipse edificauit portaz domus dñi
excelsam et in muro ophel multa cōſtru-
xit. Urbes quoq̄ edificauit in montibꝫ
iuda. et in saltibꝫ castella et turreſ. Ipſe
pugnauit ḥ regem filioꝫ ammō et vicit
eū. Nederūtq; ei filiū ammō in tpe illo cē-
tū talenta argeti. et decem milia choros
tritici ac totidē choros hordei. Nec ei p;
buerūt filiū ammō. in āno ſecūdo et ter-
cio. Corolovatusq; ē ioathā. eo q̄ dire-
xisset vias ſuas corā dñō deo ſuo. Reli-
qua aut̄ ſimonū ioathā et oſies pugne-
er; et opa ſcripta ſunt i libro regū iſl. et
iuda. vigintiq; ānoꝝ erat cū regre ce-
pisset. et ſedecim annis reguit in hierlm.
Dormiuitq; ioathān cū p̄tibꝫ ſuis et ſe-
pelierūt eū i civitate dō. et reguit achas
ſilius eius proeo.

XXVIII

v Iginti annoꝝ erat achas cū re-
gnare cepisset. et ſedecim annis
regnauit in hierlm. Nō fecit re-
ctū in cōſpectu dñi. ſicut dauid p̄ eius
ſed ambulauit in vijs regū iſl. insuper
et ſtatuaſ ſudit baalim. Ipse ē qui ado-
leuit in cēſum in valle hennon. et luſtra-
uit filios ſuos in igne. iuxta ritū gētiꝫ
quas iterfecit dñs in aduētu filioꝫ iſl.
Sacrificabat q; et thimiam a ſuccende-
bat in excelsis. et in collibꝫ. et ſub omni
ligno frondoso. Tradiditq; eū dñs de
eius i manu regis ſirie. q̄ p̄cuſſit eū ma-
gnac̄ p̄dā cepit te eius impio. et addu-
xit in damascū. Manibꝫ q; regis iſrael
traditus ē. et p̄cuſſus plaga grādi. Oc-
ciditq; phacee filiū romelie de iuda cen-
tū uigiti milia in die uno oſes viros bel-
latores. eo q̄ reliqſſent dñm deū patꝫ
ſuꝫ. Eodē tpe occidit ſechri vir potēſ
ex ephraim maafia filiuz regis. et eſtīca-
duce dom' ei'. helchanā q; ſecūdū a re-
ge. Ceperuntq; filiū iſl te frībꝫ ſuis du-

centa milia muliez pueroz et puellaz et
infinitā p̄dam. pruleruntq; eā in ſama-
riā. Ea tē peſtate erat ibi. p̄plexa dñi no-
mine oteb. q̄ egressus obuiaz exeritui
veniēti in ſamariam. dixit eis. Ecce ira
tus dñs deus patriū vtoꝫ ḥ iuda. tradi-
dit eos in manibꝫ v̄tis. et occidiſſis eos
atrociter. ita vt ad celuz ptingeret v̄fa
crudelitas. Inſup filios iuda et hierlm
vultis vob ſubiſſere in fuos et acillas.
qd̄ nequaq; facto opus ē. Peccatis ei
ſup hoc dño deo v̄to. Sed audite cōſi-
liū meū. et reducite captiuos q̄ ſaddu-
xifſis de frībꝫ v̄tis. qz magn' furor dñi
imminet vob. Steterunt itaq; viri de
principibꝫ filioꝫ epharim. aſarias filius
iohānen. barachias filiū moſollamoth.
eſechias filius ſellū. et amasias filiū ha-
dali. ḥ eos q̄ veniebāt de p̄lio. et dixerūt
eis. Nō introduceſtis huc captiuos. ne
peccemus dño. Quare vultis adiſſere
pctā noſtra. et vetera cumularē velicta.
Grāde q̄ ippe petm̄ ē et ira furoris dñi i-
minet ſup iſl. Dimiſerūtq; viri iſl bel-
latores p̄dā. et vniuersa q̄ ceperāt coraq;
principibꝫ et oī multitudine. ſteteſtq; viri
q̄ ſupra mēorauim. et apprehēdentes
captiuos oēſq; q̄ nudū erāt velliſſerūt te
ſpolijs. Lūq; velliſſent eos et calciaſſent
et reſeciffent cilv ac potu. vnyiſſentq; p̄
pter labore. et adhibuiſſent eis curā. q̄cū
q̄ abulare nō potuerāt. et erāt imbecil-
lo corpe. imposuerūtq; eos iumētis. et
adduxerūt hiericho ciuitatē palmarū ad
frēs eoz. ipic̄ reuerſi ſunt in ſamarioꝫ.
Tpe illo miſit rex achas ad regē affirio-
rū. poſtulās auxilium. Cenerūtq; idu-
mei et p̄cuſſerūt multos ex iuda et cepe-
rūt p̄dam magna. Philistijm q; diſſu-
fi ſunt p̄ vrbes cāp̄ſtres et ad meridieſ
iuda. ceperuntq; bethſames et ahilon et
gadiroth ſoclo q; et thannā et gālo cūm
viciulis ſuis et habitauerūt in eis. Hu-
milauerat eī dñs iuda. ppter achas re-
gem iuda. eo q̄ nudaffet eīm aurilio et
contemptui habuiſſent dñm. adduxieſ
q; ḥ eū theglatphalassar regē affirioꝫ q̄
et afflixit eū. et nullo reſiſtētē paſtauie

Paralipomenon II

Igitur achas spoliata domo dñi et domo regū ac principū. deditq; regi assiri orū mūera. et tñ nihil ei pfuit. Insuper et tpe agustie sue auxit pteptū in dñm. Iþe p se rex achas immolavit dñs damasci victimas pcessorib; suis. et dixit. dñ regū firie auxilians eis. q; ego placa boſtis et aderūt mihi. cū ecōtrario ipi fuerint ruine ei et vniuerso isrl. Di-reptis itaq; achas oib; vasis dom' dei atq; cōfractis clausit ianuas tēpli dei et fecit sibi altaria i vniuersis agulis hies rusalē. In oib; q; vrbib; iuda extruxit aras ad cremandū thus. atq; ad iracū. diā puocavit dñm deū patrū suorū. Ne liqua aut̄ pmonū ei? et oim opeꝝ suorū prior et nouissimorū scripta sunt i libro regū iuda et isrl. Dormiuitq; achas cuꝝ pribus suis. et tēpelierūt euꝝ in ciuitate hierlm. Neq; em̄ recepant euꝝ in sepulchra regū israel. Regnauitq; esechias filius eius pro eo.

XXIX

Gitur esechias regre cepit cuꝝ i vigintiq; esset ānoꝝ. et virgininouem ānis regnauit in hies rusalem. Nōmē m̄ris eius abia filia sa-charie. Fecitq; qd̄ erat placitū in cōspe cuꝝ dñi. iurta oia q; fecerat dñ p̄ eius. Ipso anno et mēse primo regni sui aperuit valvas dom' dñi. et instaurauit eas adduxitq; sacerdotes atq; leuitas. et cōgregauit eos in plateā orientalē dixitq; ad eos. Audite me leuite et sanctifica-mi. mūdate domū dñi dei patrū nō rū. et afferte oēm immūdiciā de sanctu-ario. Neccauerūt p̄es n̄i. et fecerūt ma-lū in cōspectu dñi dei n̄i derelinq;tes euꝝ. auerterūt facies suas a tabernaculo dñi dei n̄i. et p̄buerūt dorsum. clauserūt ostia q; erāt in porticu. et extinxerunt lu-ternas. incensumq; non adoleuerūt. et holocausta nō obtulerūt in sanctuario deo isrl. Concitatus est itaq; furor dñi supliudā et hierlm. tradiditq; eos in cō-motionē et in interitū et in sibilū. sicut ipsi cernitis oculis v̄is. En coruerūt p̄es n̄i gladijs. filii nostri et filie n̄e et cōinges captiueducte sunt propter hoc

scelus. Nūc ergo placet mihi vt team? fedus cū dño deo isrl. et auertet a nobis furorē ire sue. Filij mei nolite negligere. Clos elegit dñs vt stetis corazco. et ministretis illi. colatisq; eū. et cremenis ei incensum. Surrexerūt ḡ leuite. mas-ath filius amasie. et iohel filius asarie de filijs caath. Horro de filijs merari. cis filius abdai. et asarias filius iahalahel de filijs autē gerson. ioha filius iemna. et eden filius ioha. At vero de filijs elisa phā. samri et iahihel. De filijs q; asaph sacharias et mathanias. necnō de filijs hemā iahihel et semei. H̄z et de filijs ydi-thun. semeias et osiſel. Cōgregauerūt q; frēs suos et sc̄ificati sunt. et igressi sunt iuxta mandatuz regis et impū dñi. vt expiarēt domū dei. Sacerdotes quoq; ingressi templi dñi vt sc̄ificarēt illud ex tulerūt oēm immūdiciā quā intro rep̄erat in vestibulo domus dñi. quā tu lerūt leuite et asportauerūt ad torrentē cedron foras. Ceperunt autē prima die mensis primi mūdare. et in die octaua eiusdem mēfis. ingressi sunt porticum domus tēpli dñi. expiauerūtq; tēplum dieb; octo. et in die sextadecima mensis eiusdē. qd̄ ceperant impleuerūt. Ingresi q; sunt ad esechiā regē. et dixerunt ei. Sc̄ificauimus oēm domū dñi. et alta-re holocausti. vasag; eius. necnō et men-sam. ppositionis cū oib; vasis suis. cum etāq; tēpli suppellectilez quā polluerat rex achas in regno suo postq; p̄uaricat? ē et ecce expoſita sunt oia corā altari dñi. Cōsurgelq; diluculo esechias rex. adu-nauit oēs principes ciuitatis et ascēdit i domū dñi. obtuleruntq; simul tauros septem. et arietes septem. et agnos septē et hircos septem. pro peccato pro regno p̄ sanctuario. pro iuda. Dixitq; sacerdo-tib; filijs aaron. vt offerrent super alta-re domini. Mactauerunt igitur tauros et suscepserunt sanguinem sacerdotes et fuderunt illum super altare. Mactau-erunt etiā arietes. et illoꝝ sanguinem su-per altare fuderunt. Immolauerūt agnos. et fuderēt super altare sanguinē.

Applicuerunt hircos, p peccato coram rege
et vniuersa multitudine. Imposuerunt
qz manus suas sup eos, et immolauerunt
illos sacerdotes et aspergunt sanguinem
eoz coram altari, p piaculo vniuerso ista
elis. Pro oī qz ppe isrl pcepit rex ut ho
locautū fieret, p peccato. Constituit qz
leuitas i domo dñi cū cimbalis et psalte
rijs et citharis fm dispositionem dauid
regis et gadvidentis et nathan prophete.
Siquidē dñi preceptū fuit p manum
pphetarū eius. Stereruntqz leuite tenē
tes organa dauid, et sacerdotes tubas,
et iussit ezechias vt offerrent holocausta
sup altare. Cumqz offerrent holocausta
ceperit laudes canere dñi, et clāgere tu
bis atqz in diuersis organis q dō rex isrl
rael reppererat cōcrepare. Si aut̄ cur
ba adorāte catores et hi qui tenebāt tu
bas erāt i officio suo donec cōpleret ho
locautū. Cumqz finita esset oblatio, i cur
uat' ē rex et oēs q erāt cū eo, et adorauē
rūt. Recepitqz ezechias et principes le
uitis vt laudaret dñm fmōibz dauid et
asaph vidētis, q laudauerunt deū mag
leticia, et incurvato genu adorauerunt.
Ezechias aut̄ etiā hec addidit. Imples
sis man' vras dñi, accedite et offerte
victimas et laudes in domo dñi. Obtu
lit g vniuersa multitudine hostias et lau
des et holocausta mēte deuota. Pro oī
nūerus holocaustorū q obtulit multitu
do, hic fuit. Tauros sexaginta, arietes
centū, agnos ducentos, sc̄ificauēt dñi
boves sexcentos, et oves tria milia. Sa
cerdotes vno pauci erāt, nec poterāt suf
ficere vt pelles holocaustorū detralixerēt.
Et si et leuite frēs eoz adiuuerēt eos, do
nec impleret opus et sc̄ificaret atfūtes.
Leuite qz ppe sc̄ificiorū ritu sc̄ificatur qz
sacerdotes. Fuerūt g holocausta plurim
a, ad ipes pacificorū et libamina holos
caustorū, et cōpletus ē cult' dom' dñi, le
tatus qz ezechias et oīs ppls, eo q mīste
riū esset expletum, de repente qz ppe hoc
fieri placuerat.

XXX

m Isit qz ezechias ad oēm isrl et
iudā, scripūtqz ep̄las ad ephra;

im et manassen, vt veniret ad domum
dñi in hierlm et facerent phāse dñi deo
israel. Inito ergo cōfilio regis et princi
pū vniuersi cetus hierlm, decreuerūt
vt faceret phāse mēle secūdo. Non em̄
occurrerat facere in tpe suo, qz sacerdo
tes q possent sufficere sc̄ificati nō fue
rāt, et ppls nōdū pgregat' fuerat in hie
rusale. Glacuitqz fmō regi et om̄i mul
titudini, et decreuerūt mutterēt nūcios
in vniuersuz isrl, de berlabe vscz dan,
vt veniret et faceret phāse dñi deo isrl i
hierlm. Multū em̄ nō fecerāt sicut i le
ge pscriptū ē. Perreveruntqz cursorēs
cū eplis, ex regis impio et principū eius
in vniuersum isrl et iudā, iuxta id quod
rex iussērat pdcātes. Filii israel reuer
timini ad dñm deū abraā et ysaac et isrl,
et reuertet ad reliquias que effugerūt
manus regis assiriorū. Molite fieri sicut
patres vī et frēs q recesserūt a domino
deo patrū suorū, et tradidit eos in interi
tū, vt ipi cernitis. Molite indurare cer
uices, vras sicut p̄ies vī. Tradite ma
nus vras dñi, et venite ad sanctuarū
eius qd sanctificauit in eternū. Serui
te dñi deo patrū vī orū, et auertetur a vo
bis ira furoris eius. Si em̄ vos reuer
si fueritis ad dñm, frēs vī et filii habe
bit misericordiā coram dñis suis, q illos
duxerūt captiuos, et reuertentur i ter
ram hanc. Pius em̄ et clemens est dñs
deus vester, et non auertet faciē suam a
vobis si reuerti fueritis ad eū. Igitur
cursorēs pergebant velociter de ciuitate
in ciuitatem, per terram ephraim et
manasse vscz ad sabulon, illis iridenti
bus et subsannantibz eos. Attamen qz
dam viri ex aser et manasse et sabulon ac
quiescentes consilio venerunt hierusa
lem. In iuda vero facta est manus dñi
vt daret eis cor vnu, vt facerent iurta
preceptum regis et principū verbum
domini. Congregatis sunt in hierusa
lem ppls multi, vt faceret solennitatē
asimorū in mēse secūdo. Et cōsurgētes
restruxerūt altaria que erāt in hierlm
atqz vniuersa in quibz idolis adolebat

incensum subuententes. piecerunt i tor
rentē cedrō. Immolauerunt autē phase
q̄tadecima die mē fīs secūdi. Sacer
dotes q̄z atq; leuite tādē sc̄ificati obtu
lerunt holocausta in domo dñi. steteatq;
in ordine suo iuxta dispositōnēr' lēge
moysi hōis dei. Sacerdotes vō suscipi
ebant effundendū sanguinē de manib;
leuitarū eo q̄ multa turba sanctificata
nō esset. et idcirco imolarent leuite pha
se his qui nō occurrerāt sc̄ificati dño.
Magna etiā p̄s p̄lī de ephraim et ma
nasse et ysachar et sabulon q̄ sc̄ificata nō
fuerat comedit phase. nō iuxta qđ scri
ptū ē. et oravit p̄ eis esechias dices. Dō
minus bonus p̄pitabīs cūctis q̄ in toto
corde reqrūt dñm dñm patrū suor. et nō
imputabit eis q̄ minus sc̄ificati sunt.
Quē exaudiuit dñs et placatus ē p̄lo.
Feceruntq; filij isrl' q̄ iniūcti sunt i hierlm
solēnitatē a simoz septē dieb; in leticia
maḡ laudātes dñm p̄ singulos dies. le
uite q̄z et sacerdotes p̄ organa q̄ suo offi
cio cōgruebat. Et locutus est esechias
ad cor oīm leuitarū. q̄ habebāt intelligē
tiā bonā sup dño. et p̄mederūt septem
dieb; solēnitatis. imolantes victimas
pacificoz et laudātes dñm dñm patrum
suor. Placuitq; vniuersi multitudini
vt celebrarent etiā alios dies septē. qđ
et fecerunt cū ingenti gaudio. Ezechias
autē rex iuda p̄buerat multitudini mil
le tauros. et septē milia ouii. Prīcipes
vō dederunt p̄lo tauros mille. et oues
decem milia. Sc̄ificata est q̄ sacerdotū
plurima multitudo. et hilaritate p̄fusa
ois turba iuda tā sacerdotū et leuitarū
q̄ vniuerso freq̄ntie q̄ venerat ex israel.
p̄selitorū q̄z te tra isrl' et hitantū i iuda.
Factaq; ē grandis celebritas in hierlm
q̄lis a dieb; salomōis filij dñ regis isrl'
in ea vrbe nō fuerat. Surrexerūt autē sa
cerdotes atq; leuite bñdicentes p̄lo. et
exaudita ē vox eoz. puenitq; oīo in ha
bitaculū sc̄t in celi.

XXXI
c Tnq; hec fuissent rite celebra
ta. egressus est oīs isrl' q̄ inuen
tus fuerat i vrbib; iuda. et fregerūt si

mulacra. succideruntq; lucos demoliti
sunt excelsa. et altaria destruxerūt. nō so
lum de vniuerso iuda et beniamin. sed et
de ephraim q̄z et manasse. donec peccatum
euetererēt. Reuersiq; sunt oēs filij isrl'
in possessioēs et ciuitates suas. Ezechias
autē cōstituit turmas sacerdotales
et leuiticas p̄ diuisiones suas vnuquē
q̄z in officio p̄prio. tam sacerdotū vide
lit et leuitarū ad holocausta et pacifica
vt ministraret et cōfiterent. canerentq;
in portis castrop; dñi. Pars autē regis
erat vt de p̄pria eius suba offerret holos
caustū mane sp̄ et vespe. sabbatis q̄z et
kalendis. et solēnitatib; ceter; sicut scri
ptū ē in lege moysi. Precepit etiā p̄lo
habitantiū hierlm. vt daret p̄tes iacer
dotib; et leuitis. vt possent vacare lege
dñi. Qđ cū p̄crebūsset i aurib; multi
tudinis plurimas obtulere primitias
filij isrl'. frumenti vini et olei. mellis quo
q̄ et oīm q̄ gignit humus decimas ob
tulerūt. Sed et filij isrl' et iuda q̄ habita
bāt in vrbib; iuda obtulerunt decimas
buum et ouii. decimasq; sanctorū q̄ roue
rant dño deo suo. atq; vniuersa portan
tes fecerūt aceruos plurimos. Mense
tercio ceperūt aceruoꝝ iacere fundamē
ta et mense septimo p̄pleuerūt eos. Lū
q̄z ingressi fuissent esechias et principes
eius videbāt aceruos. et bñdixerūt dño ac
p̄lo isrl'. Interrogauitq; esechias sai
cerdotes et leuitas. cur ita iaceret acer
ui. Rñdit illi asarias sacerdos primus.
de stirpe sadoch dicens. Ex quo ceperūt
offerri primitie in domo dñi. p̄medim?
et saturati sumus et remanserunt pluris
ma. eo q̄ bñdixerit dñs p̄lo suo. Relis
quiaꝝ autē ē copia ista quā cernis. Pre
cepit igit̄ esechias vt p̄parent horrea i
domo dñi. Qđ cū fecissent. intulerunt
tā primitias q̄z decimas. et quecunq; ro
uerāt fideliter. Fuit autē prefectus eoz
chonemias leuita. et semei frater eius se
cundus. post quē iehiel et asarias et na
ad et asahel et hierimoth. iosobath q̄z et
eliel et iesmachias et maath et banaias
prepositi sub manib; chonemie. et semei

fratris eius ex imperio ezechie regis et
asarie pontificis domus domini. ad quod oia
prinebat. Chorero filius iemina leui
tes et ianitor orientalis porte prepositus
erat his quod sponte offerebant domino. primi
tumq; et consecratis in sancta sanctorum et
sub cura eius eden et beniam. iesue et
semeias amarias quod et sechenias in ciuitate
sacerdotum. ut fideliter distribuez
ret fratribus suis pres. minoribus atque ma
ioribus exceptis maribus ab annis tribus et su
pra cunctis quod ingrediebantur templum domini
Et quod per singulos dies producebant in
misterio atque obseruatōnibus iuxta diuis
iones suas. sacerdotibus per familias et le
uicias a vice primo anno et supra per ordines
et turmas suas. uniuersaque multitudo
ni tam virorum quam liberis eorum et viuisque sex
fideliter cibi de his quod sacrificata fue
runt prebebat. Et filiorum aarō per agros et
suburbana urbium singulare dispositi erāt
viri quod p̄tes distribuerent uniuerso sexui
masculino. de sacerdotibus et leuitis. Fe
cit ergo ezechias uniuersam quod diximus. in omni
iuda opatusque est bonum et rectum et rex coram
domino deo suo. in uniuersa cultura misere
rii domus domini iurta legē et ceremonias.
volens regnare deum suum in toto corde suo
fecitque et p̄spatus est.

XXXII

Ost que et huiuscmodi verita
per tem venit sennacherib rex assi
riorum. et ingressus iudā obsecut
ciuitates multas. volens eos capere. Quod
curvidisset ezechias velle. sed sennacherib
et totū belli imperium verti contra hierusalem
in eo cū principib; cō filio virisque fortis
simis ut obturaret capita fontium quod erāt
extra urbē. et hoc omnī decernēte senten
tia. congregauit plurimā multitudinem.
et obturauerunt cūctos fontes. et riuum quod
fluebat in medio terre dicentes. Ne re
niāt reges assiriorum et inueniant aquarū
abundantiam. Edificauit quod agens indu
strie omnī murū quod fuerat dissipatus. et
extrurit turrem desup. et forinsecus alte
rū murū. Instaurauitque mello in ciuitate
dei. et fecit uniuersi generis arma
turā et clipeos. Constituitque principes bel

latorum in exercitu. et conuocauit uniuers
os in platea porte ciuitatis. ac locutus
est ad eos eorum dicens. Ut iliter agite et con
fortamini. nolite timere. nec paueatis
regē assiriorum et uniuersam multitudinem
quod ē cū eo. Multo enim plures nobiscum
sunt quod cū illo. Cū illo enim ē brachium
carneum. nobiscum dominus deus nō quod auxilia
tor ē nō. pugnatque per nos. Confortatus
quod ē populus huiuscmodi ubi ezechie regis
iuda. Que postquam gesta sunt. misericordia
sennacherib rex assiriorum fuos suos hierusalem
iōne enim cū uniuerso exercitu obsidebat
lachis et ezechia regis iuda. et ad oīem po
pulum quod erat in urbe dicens. Hec dicit
sennacherib rex assiriorum. In quod habentes fi
duiciā. sedetis obsecuti in hierusalem. Num ege
chias decepit vos ut tradat mortui in fa
me et siti. affirmans quod dominus deus vobis libe
ret vos de manu regis assiriorum. Numquid
noī iste ē ezechias quod destruxit excelsa illa
et altaria. et p̄cepit iudei et hierusalem dicens
coram altari uno adorabitis. et in ipso co
buretis incensum. An ignoratis quod ego
fecerim. et p̄tes mei cūctis terrarum popu
lis. Numquid p̄ualuerunt deū gentium omnes
terrā liberā. et regionē suam de manu
mea. quis est de uniuersis diis getiū
quas vastauerunt p̄tes mei quod potuerit
eruere populum suum de manu mea. ut
possit etiā deus vester eruere vos de hac
manu. Nō vos ergo decipiatur ezechias.
nec vanā persuasione deludat. neque creda
tis ei. Si enim nullus potuit tensa cūcta
rum gentium atque regionum liberare populum
suū de manu mea. et de manu patrum
meorum. consequenter nec deus vester po
terit eruere vos de hac manu. Sed et
alia multa locuti sunt seruiss eius et deū
minū deū et ezechia seruū eius. Epis
tolasque scripsit plenas blasphemie in
vīnum deū israel. et locutus ē aduersum
eū. Sicut deū gentium ceterarū nō potu
erūt liberare populum suū de manu mea
sic et deus ezechie eruere nō potuerit po
pulum suum de manu ista. Insuper et
clamore magno lingua iudaica dura po
pulū quod sedebat in mutis hierusalem persona

bateos. ut terroreret eos et caperet ciuitatem Locutusque est deum israel ficut aduersum deos populi tre opa manuum hominum. Ora uerunt igitur ezechias rex et esaias filius amos prophetes aduersum hanc blasphemiam. ac vociferati sunt usque in celum. Et misit dominus angelum suum. qui percussit oem virum robustum et bellatorum. et principem exercitus regis assiriorum reuersusque est cum ignominia in terram suam. Cum ingressus esset domum dei sui. filius quem egressi fuerat de utero eius interfecerunt eum gladio. Saluauitque dominus ezechiam et hitatores hierusalem de manu sennacherib regis assiriorum. et de manu oim. et posuit ei quietem per circuitum. Multeti etiam deferebant hostias et sacrificia domino in hierusalem. et munera ezechie regi iuda. Qui exaltatus est post hec coram cunctis gentibus. In diebus illis egrotavit ezechias usque ad mortem. et orauit dominum. Exaudiuitque eum et dedit ei signum sed non iuxta beneficia quae accepit retribuit quae eleuatus est cor eius. Et facta est in eum ira et iudicium et hierusalem. humiliatusque est postea eo quod exaltatum fuisset cor eius. tam ipse et hitatores hierusalem. et idcirco non venit super eos ira domini in diebus ezechie. Fuit autem ezechias diuus et inclitus valde. et thesauros sibi plimos congregauit argenti et auri. et lapidis preciosi. aromatum et aromaticum uniuersi generis. et vasorum magnorum per apothecasque frumenti vini et olei et psepiam oim iumentorum. caulaseque pecoribus et urbes sex edificauit. Habetque greges ovium et armentorum innuerabiles. eo quod dedisset ei dominus subam multam nimis. Ipse est ezechias qui obturauit supiore fontem aquarum. et auertit eas subter ad occidente urbis domini. In omnibus opibus suis fecit propterea que voluit. Atque in legatione principum babilonis quem missi fuerant ad eum ut interrogaret de portento quod acciderat super terram derelictam eum dominus. ut temptarebant et nota fierent omnia quae erant in corde eius. Reliqua autem sermonum ezechie et misericordia eius scripta sunt in visione esaie. filii amos prophetae. et in libro regum iuda et israel. Domicuitque ezechias cum priuato suis. et sepelie-

runt eum supra sepulchra filiorum david. Et celebrauit eis exequas uniuersus iuda et omnes habitatores hierusalem. regnauitque manasses filius eius pro eo.

Clodecim anno 33

d erat manasses cum regnare ceperisset et quinquaginta quinque annis regnuit in hierusalem. Fecit autem malum coram domino. iurta abominationes gentium quae subuertit dominus coram filiis israel. et querens restaurauit excelsa quae demolitus fuerat ezechias per eum. costruxitque aras basim. et fecit lucos et adorauit oem militiam celi et coluit eam. Edificauitque altaaria in domo domini. de qua dixerat dominus. in hierusalem erit nomen meum in eternum. Edificauit autem ea cuncto exercitui celi. in duobus atriis domini domini. trahitque fecit filios suos per ignem in valle benedictionis. Observabat somnia. sectabatur auguria maleficiis artibus inserviebat. Habebat secum magos et incantatores. multaque mala operatur in coram domino ut irritaret eum. Sculptileque et cōflatile signum posuit in domo domini de quo locutus est dominus ad Iacob et ad salomonem filium eius dicens. In domo hac et in hierusalem quam elegi de cunctis tribubus israel ponam nomen meum in sempiternum. et moruere non faciam pedem israel de terra quam tradidi priuato eorum. ita duxerat si custodierit facere quae precepit eis cunctamque legem et ceremonias atque iudicia quae mandauit per manum moysi. Igis manasses seduxit iudeas et hitatores hierusalem ut facerent malum super omnes gentes quae subuerterat dominus a facie filiorum israel. Locutusque est dominus ad eum et ad populum illius. et attendere noluerunt. Idcirco supindurit eis principes exercitus regis assiriorum. ceperunt manassen. et vincitum catenis atque cōpedibus duixerunt in babilone. Qui postquam locutus est orauit dominum deum suum. et egit penitentia valde coram deo patruis suorum. Deprecatusque est eum et obsecravit intente. et exaudiuit orationem eius reduxitque eum hierusalem in regnum suum et cognovit manasses quod dominus ipse esset deus. Post hec edificauit murum

extra ciuitatem dñi ad occidente gion: in cōuale ab introitu porte pisciū p cir cumitū vscq ad ophel et exaltauit illū ve llementer. Cōstituitqz principes exerci tus in cunctis ciuitatibz iuda munitis et abstulit deos alienos. et simulacru de domo dñi aras qz qz fecerat i mōte do mus dñi in hierlm. et piecit oia extra vrem. Porro instaurauit altare dñi et i molauit sup illud victimas et pacifica et laudē. pcepitqz iude vt fuiret dño deo isrl. Accē adhuc pplus immolabat i excelsis dño deo suo. Reliqua aut̄ gestoz manasse et obsecratio ei ad deū suū verba qz videntiū q loqbanū ad eū in nomine dñi dei isrl. continētur in simoni bus regū isrl. Oro qz eius et exauditio et cūcta peccata atqz cōceptus. loca etiā in qbo edificauit excelsa et fecit lucos et statuas anteqz ageret penit etiā. scripta sunt in sermonibus osai. Dormiuit ergo manasses cū p̄ ibi suis. et sepelierūt eū in domo sua. reguitqz p eo filius ei amon. Eligintiduoꝝ annoꝝ erat amon cū regre cepisset. et duobz annis regnauit in hierlm. Fecitqz mālū in cōspectu dñi sicut fecerat manasses p̄ eius et cū ctis idolis q manasses fuerat fabricat immolauit atqz fūiuit. et nō ē reuerit facie dñi sicut reueritus ē manasses p̄ eius. et multo maiora deliq̄t. Cūqz consurassent aduersus eū fūi sui interficerūt eū i domo sua. porro reliq ppli multitudo cesis his q amō pcusserat istitu ut regē iofia filiū ei p eo. XXXIII

O re cepisset et triginta et uno āno regnauit in hierlm. Fecitqz qd erat rectū in cōspectu dñi. et ambulauit in vijs dauid p̄is sui. nō declinauit neqz ad dexteram neqz ad sinistrā. Octauo aut̄ anno regni sui cū adhuc ēēt p̄ser. cepit q̄rere deū p̄is sui dauid et duo decimo āno postqz regnare ceperat mūdauit iudam et hierlm ab excelsis et lucis simulacris et sculptilibz. Destruxitqz coram eo aras baalim. et simulacra que superposita fuerant demoliti sunt. Lus-

cos etiā et sculptilia succidit atqz cōmī minuit. et super cumulos eorū q̄ eis immoiare cōsueverat fragmenta dispergit. Qssa p̄terea sacerdotū cōbussit in alta ribz idolozū. mūdauitqz iudā et hierusalem. Et i vrbibz manasse et ephraim et simeon vscq neptalm cūcta subuerit. Luncqz altaria dissipasset et lucos et sculptilia cōtriuisset in frusta. cunctaqz delubra demolitus ēēt de vniuersa terra israel. reuersus ē in hierusalem. Igit̄ anno octauodecimo regni sui mūdara iā terra et tēplo dñi. misit saphan filiū eselie et maalīa principem ciuitatis et iohā filiū ioachas a comētariis ut instauraret domū dñi dei sui. Qui venerunt ad helchiam sacerdotē magnū. accepta qz ab eo pecunia q̄ illata fuerat i domo dñi. et quā cōgregauerant leuite et ianitores de manasse et ephraim et vniuersis reliquijs israel. ab omni quoqz iuda et beniamin et habitatoribus hierlm tradiderūt in manibz eoz qui preerant oparijs in domo dñi ut instauraret tēplū. et infirma queqz sarcirēt. At illi dererunt eam artificibz et cementarijs ut emerēt lapides et lapicidinis et ligna ad cōmissuras edificij. et ad contiguationē domorū quas destruxerant reges iuda. Qui fideliter cūcta faciebat. Erat aut̄ p̄positi opantū iadab et abdias de filijs metari sacharias et mosollā de filijs casath qui vrgebāt opus. officies leuite scientes organis canere. Sup eos vō q ad diuersos v̄sus onera portabant. erat scribe et magistri de leuit̄ ianitores. Cū efferrēt pecuniā. que illata fuerat in templū dñi repperit helchias sacerdos librū legis domini qui datus fuerat p̄ manū moysi. et ait ad saphan scribā. Librū legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At ille intulit volumen ad regez et nūciauit ei dicens. oia q̄ dedisti i manū tuor̄ ecce cōplenſ. Argētū qd reptū ē in domo dñi cōflauerūt. datūqz est prefectoris artificiū. et diuersa opa fabricantiū. p̄terea tradidit mihi helchi as sacerdos hunc librū. Quem cum re

Paralipomenon II

ge p̄ste recitasset. audissetq; illa ḥba le
gis. scidivestimēta sua & p̄cepit helchiae
& aichan filio saphā. & abdō filio micha
saphā q̄z scribe & asiae suo regis dicens
Ite & orate dñm p̄ me & p̄ reliqujs iſi
rael & iuda. sup vniuersis sermonib; li
bri istius qui reptus est. Oagnus em̄
futor dñi stillauit sup nos. eo q̄ non cu
stodierint p̄es nři ḥba dñi. vt faceret
oia q̄ scripta sunt in isto volumie. abiit
ḡhelchias & hi q̄ simula rege missi fue
rāt ad oldā pphetē prorē seilū filij the
cuach. filij aras. custodis vestiū. q̄ habi
tabat in hierlm in secūda. & locuti sunt
ei ḥba q̄ supra narravimus. At illa r̄ni
dit eis. Hec dicit dñs deus isrl. Dicite
viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dñs.
Ecce ego inducā mala sup locū istum &
sup habitatores eius. cunctaq; maledi
cta q̄ scripta sunt in libro hoc. quē lege
rūt coram rege iuda q̄z tereliqrunt me
& sacrificauerūt dñs alienis vt me ad ira
cundia puocaret i cūctis opib; manuū
suaz. Idcirco stillabit furoz meus sup
locū. & nō extingueſ. Ad regem aut̄ iu
da qui misit vos pro dño de p̄cando. sic
loqmini. Hec dicit dñs deus isrl. Qm̄
audissi verba voluminis atq; emolitus
ē cor tuū. & hūiliatus es i cōspectu dñi
sup his q̄ dicta sunt h̄ locū hūc & hita
tores hierlm. reueritusq; faciē meā. sci
disti vestimenta tua. & fleuisti coram me
ego q̄z exaudiui te dicit dñs. Jam em̄
colligā te ad p̄es tuos. & infereris in se
pulcrū tuū in pace. nec videbunt oculi
tui oē malū qđ ego inducturus sum su
per locū istū. & sup habitatores ei?. Res
tulerūt itaq; regi cūcta q̄ dixerat. At il
le cōuocatis vniuersis maoib; natu
iuda & hierlm. ascēdit in domū dñi vna
q̄ oēs viri iuda et hitatores hierlm sa
cerdotes & levite. & cunctus p̄plus a mi
nimo vſq; ad maximū. Quibus audiens
tibi in domo dñi legit rex oia verba ro
luminis. & stans in tribunali suo. p̄cus
fit sedus coraz dñi vt abularet post euz
& custodiret precepta & testimonia. & iu
stificatiōnes eius in toto corde suo. & in

tota aia sua. faceret q̄ scripta sunt in vo
lumine illo qđ legerat. Adiuravit q̄z fu
per h̄ oēs q̄ regu fuerāt in hierlm & bē
jamin & fecerūt hitatores hierlm iuxta
pacū dñi dei patrū suor. Absulit ḡio
fias cūctas abominationes de vniuersis
regionib; filioz israēl. & fecit oēs qui
residui erāt in israel hūte dño deo suo.
Lūctis dieb; vite eius nō recesserunt
a dño deo patrū suor.

XXXV

Eat aut̄ iohas in hierlm pha
se dño. qđ immolatū ē quartas
decuma die mensis primi. Et
p̄stituit sacerdotes in officijs suis. hor
tatus q̄ ē eosq; ministarēt in domo do
mini. Leuitis quoq; ad quoq; eruditio
nem omnis israel sanctificabat dño. lo
cucus ē. Ponite arcā in sanctuario tē
pli. qđ edūcauit salomon filius dō rex
isrl. Nequaq; em̄i eam vltra portabitis.
Nūc ergo ministrare dño deo v̄to et po
pulo eius israel & p̄parate vos p̄ domos
et cognatiōnes v̄ras in diuisionib; sin
gulorū sicut p̄cepit dauid rex israel. et de
scripsit salomon filius eius & ministra
te in sanctuario p̄ familias turmasq; le
uiticas. et sanctificari immolate phāse
Frēs etiā v̄ros vt possint iuxta verba q̄
locutus ē dñs in manu moysi facere. p̄
parate. Hedit p̄terea iofias oī populo
q̄ ibi fuerat inuentus in solēnitate phā
se. agnos & ledos de gregib; & reliq; pe
coris triginta milia. boū q̄z tria milia.
Hec de regis vniuersa suba. Duces q̄z
eius sp̄te qđ v̄uerāt obtulerūt tā po
pulo q̄z sacerdotib; & leuitis. Horro hel
chias & sacharias & iahib; principes do
mū dñi tederūt sacerdotib; ad facien
dum phāse. pecora p̄mixtim duo milia
sercēta. & boves trecentos chonērias au
tē & semeias etiā & nathanael frēs eius
necon asabias & iahib; & iosabad p̄z
cipes leuitarum. tederunt ceteris leui
tis ad celebranduz phāse. quinq; milia
pecorum. & boves quingentos. Prepas
ratūq; ē ministeriū & steterūt sacerdo
tes in officio suo. Leuite q̄z i turmis iu
xta regis impū. & immolatū est phāse.

Aspergunt sacerdotes manū suas san-
guine. et leuite terra erunt pelle holo-
caustorū et sepauerunt ea ut daret dños
et familias singulorū. et offeretur dñs si-
cū scriptū ē in libro moysi. De lobi qz
fecerunt similiter. Et assauerunt phale
sup ignē. iuxta qdō in lege scriptū ē. Ha-
cicas vero hostias coxerunt in lebetis et
cacabis et ollis. et festinato distribuerunt
vniuerso plebi. sibi aut et sacerdotib⁹ po-
stera parauerunt. Nam in oblatōne holo-
caustorū et adipū vsc⁹ ad noctem sacer-
dothes fuerunt occupati vñ et leuite sibi et
sacerdotib⁹ filijs aaron parauerunt no-
tissimis. Horro catores sij asaph sta-
bant i ordine suo iuxta pceptū dauid et
asaph et eman et ydithun prophetar⁹ regis
dñi. Janitores vero p portas singulas
obseruabant. ita ut nec pucto qdē discei-
deret a ministerio. Quābrē et fratres
eōrū leuite parauerunt eis cibis. Qis igit
cultura dñi rite cōplēta est in die illa ut
faceret phase. et offerrent holocausta su-
per altare dñi. iuxta pceptū regis iosie.
Feceruntqz filii istl q repti fuerat ibi pha-
se in tpe illo et solēnitatē asimoz septez
dieb⁹. Nō fuit phase simile huic in isra-
el a dieb⁹ samuelis ppxere. sed nec qz
de cūctis regib⁹ israel fecit phase sicut
iosias sacerdotib⁹ et leuitis et oī iude et
istl q reptus fuerat et hitantib⁹ in hie-
rusalē. Octauodecio āno regni iosie h⁹
phase celebratū est. Postqz instaurae-
rat iosias tēplū. ascēdit nechao rex egip-
ti ad pugnandū i carchamis. iuxta eu-
fratē et pcessit in occursum eius iosias.
At ille missis ad eum nūcijs ait. Quid
michi et tibi rer iuda. Non aduersum te
hodie venio. sed h⁹ alia pugno domū ad
quā me te⁹ festinato ire pcepit. Desine
aduersum teū facere q meū ē ne iterfi-
ciat te. Noluit iosias reuerti sed ppauit
h⁹ eū. nec acquieuit kimonib⁹ nechao ex-
orē dei. Vp̹ prexit ut dimicaret in cam-
po mageddo. Ibiqz vulnerat⁹ a sagis-
tarijs dixit pueris suis. Educite me te⁹
prelio. qz opido vulneratus sum. Qui
transstulerunt eum te curru in alterum

currū q seqbatur eū more regio et aspo-
tauerunt eū in hierlm. Mortuusqz est et
sepultus in mansleo patrū suoz et vni-
uersus iuda et hiernalem luxerut eum
hieremias maxime. cuius omnes canto-
res atqz cantatrices vsc⁹ in pntem dñe
lamētationes sup iofia replicant. et qua-
si lex obtinuit in isrl. Ecce scriptuz fer-
in lamentatōnib⁹. Reliq aut sermonū
iosie et miap eius q lege pcepta sunt do-
mini. opa q illius prima et nouissima.
scripta sunt i libro regum iuda et israel.

Ulit g pplus XXXVI
terre ioachas filiū iosie. et con-
stituit regē p pte suo i hierlm.

Uligintitriū annoz erat ioachas cū re-
gnare cepisset. et trib⁹ mēsib⁹ regnauit i
hierlm. Amonuit aut eū rex egypti cujz
venisset in hierlm et pdēnauit terrā cen-
cū talentis argenti et talento auri. Cō-
stituitqz p eo regē eliachim fratre eius.
sup iudā et hierlm. et vertit nomē ei⁹ io-
achim. Ip̹m vero ioachas tulit secū. et
adduxit in egyptū. Uligintiōqz annoz
erat ioachim cū regnare cepisset. et vñ/
decim annis reguit in hierlm. Fecitqz
malū coram dñō deo suo. Cōtra hunc
ascēdit nabuchodonosor rex chaldeorū
et vinctū cathenis duxit in babilonē ad
quā et vasa dñi trāstulit. et posuit ea i tē/
plo suo. Reliq aut vloz ioachim et abo-
minationū eius q opatus est et que in-
uenta sunt in eo. p̹tinen⁹ in libro regū
iuda et israel. Regnauit aut ioachim fi-
lius ei⁹ p eo. Octo annoz erat ioachim
cū regre cepisset. et trib⁹ mensib⁹ ac de/
cem dieb⁹ regnauit i hierlm. fecitqz ma-
lū in cōspectu dñi. Cūqz anni circulus
volueret misit nabuchodonosor rex nū
cios. q et adduxerunt eū in babilonem.
asportat⁹ simul preciosissimis vasib⁹ dō-
mus dñi. Regez vero cōstituit sedechias
patruū eius sup iudā et hierlm. Uligin-
ti et vnius anni erat sedechias cū regre
cepisset. et vndecim annis regnauit in
hierlm. Fecitqz malū in oculis dñi dei
sui. nec erubuit faciem hieremie. ppxe-
te loquētis ad se ex ore domini. A rege

Prologus

quod nabuchodonosor recessit q̄ adiuuauat eū p̄ deū. et indurauit ceruicez suā et coopt nō reuerteret ad dñm deū israel. Sed tūniter si principes sacerdotes et populus p̄uaricati sunt iniq̄ iuxta vniuersas aluminatōes gētiū. et pollue rūt domū dñi. quā sc̄ificauerat sibi in hierlm. Sittebat autē dñs deus patrū suoz ad illos p̄ manū nuncioz suoz de nocte cōsurgens et q̄ die cōmouēs eo q̄ parceret poplo et habitaculo suo. At ilz li subsannabāt nūcios dei. et p̄cipendebant sermōes eius. illudebāt p̄ prophe tis. donec ascenderet furor dñi in poplē eius. q̄ esset nulla curatio. Adduxit em̄ super eos gregem chaldeozū. et interfecit iuuenes eoz gladio in domo sanctuarij. Nō est em̄ misertus adolescentiis et virginis et senis nec decre piti quidē. sed oēs tradidit in manus ei?. vniuersa va sa domus dñi tam maiora q̄ minora et thesauros templi et regis et principum trāstulit in babylonē. Incenderunt ho stes domum dei. destruxerūtq̄ hierlm. Uniuersas turres cōbusserunt et qcqd p̄ciosum fuerat demoliti sunt. Si quis euaserat gladiū. ductus in babylonem seruiuit regi et filiis eius donec impera ret rex persar. et plereb̄ fimo dñi ex ore hieremie et celebraret fra sabbata sua. Lūctis em̄ dieb̄ desolatōnis egit sab batū. vscqdū plerent septuginta anni. Anno autē primo cirri regis persar. ad ex plendū fīmonē dñi quē locutus fuerat per os hieremie. suscitauit dñs spūm cirri regis persarū. q̄ iussit p̄dicari in vni uerso regno suo. etiam p̄ scripturaz di cens. Hec dicit cirrus rex persarū. Omnia regna terre dedit mihi dñs deus celi. et ip̄e precepit mihi vt edificare ei domū in hierusalem que ē in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius. Sit tu minus deus suns cū eo. et ascendat.

Explicit liber Dabreiamin siue Da rahpomenon secūdus. Incipit oratio manasses regis iuda cum captus tene retur in babilone.

XXXVII

Domine deus omnipotens patrū n̄eoz abraā ysaac et iac ob et semini eoz iusto. q̄ feci sti celū et terrā cū om̄ii ornas tu eoz. qui signasti mare verbo precepti tui q̄ conculisti abissum et signasti terri bili et laudabili nomini tuo. quē om̄ies pauēt et tremūt a vultu virtutis tue. et insustēbilis ira sup peccatores cōmina tionis tue. immensa vero et inuestigabi lis mīa p̄missionis tue. q̄m̄ tu es dñs al tissimus sup oēm terrā longanimes et multū misericors et penitēs sup malitiā hominū. Tu autē dñe fīm bonitatez tuā p̄misisti penitentiā remissionis peccato rū. et tu deus iustoz nō posuisti peniten tiā iustis. abraā ysaac et iacob. his qui ti bi nō peccauerūt. q̄m̄ peccauit sup nūc p arene maris. multiplicate sunt iniqui tates mee. incuruatus sum multo vin culo ferri. et nō ē respiratio mihi. q̄ exci taui iracūdiā tuā et malū coram te feci statuens aluminatōnes et multiplicās offensiones. Et nunc flecto genua cor dis mei. p̄cas ad te lōnitatē dñie. Peci caui dñe peccavi. et iniqtatē meaz agnoscō. Peto rogans te dñe remitte mihi remitte mihi. ne simul p̄das me cū ini quitatib⁹ meis. neq̄ in eternū reserves mala mihi. q̄ indigneſsaluabis me fīm magnā misericordiā tua. et laudabo te semp om̄ib⁹ dieb⁹ diebus vite mee. q̄m̄ te laudat omnis virtus celoz. et tibi est gloria in secula seculorum Amen.

Explicit oratio manasses regis iuda
Incipit prefatio beati Hieronimi p̄sbi teri in librū Esdre.

Trū difficiilius sit facere q̄d p̄scitis. an negare. necdum statim. Nā vob̄ aliqd impan tibi ānuere sentētie ē. et ma gnitudo oneris impositi ita ceruices p̄mit. vt aī sub fasce ruenduz sit q̄ leuā dū. Accedūt ad hoc inuidioz studia qui om̄ie q̄d scribimus rep̄hendedū putat. et iterū p̄ se p̄scia īpugnāte publice la